

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1—, mesečna naročnina
Din 20—, za tujino Din 30—.
Uredništvo v Ljubljani, Gregor-
čičeva ulica št. 23. Telefon ured-
ništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifi in dogovoru. — Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60
Podružnica v Celju, Samostan-
ska ulica št. 4.

Št. 14

Ljubljana, dne 18. junija 1930.

Leto I.

Težave sovjetov se kopičijo

Rečno brodovje prevozilo komaj desetino tega, kar bi moralo - Setev gre slabo - V Sibiriji posejano
le 35 odstotkov zemlje

Varšava, 17. junija. Sovjetski listi so polni vznemirljivih vesti o popolnem neuspehu sovjetskega rečnega brodovja, ki je mnogo premalo prevzelo transportov, zlasti žita in lesa. Tako piše »Ekonomičeskaja žizn«, da so po vseh rekah v mesecu juniju prevzele ladje samo 6-9%, ki bi ga morale prevesti po junijskem načrtu. V nekaterih krajih pa je še slabše. Tako je bilo n. pr. v Povolžju prevezenih samo 6-5% in ravno tako v severozapadnem okraju.

»Ekonomičeskaja žizn« piše zato v posebnem članku tole: »Prevoz tovarov po vodnih potih se vrši slabo. Brodovja se izkoriščajo neracionalno. Tovori se ne javljajo o pravem času. Posledica tega je, da je bil majski načrt še dosežen na polovico, za časa plovitve pa je padel transport na 9-9%. Delavci pri rečnem brodovju delajo nemarno in ne poročajo pravočasno cen-

trali o poteku transportov. Zlasti slabo se dela na Amuru in srednjeazijskih rekah. Brodovja na teh rekah sistematično odklanjajo vsake informacije o transportih. Tudi Povolžje ne daje informacij in temu slabemu vzgladu sledi tudi severna uprava rečnega brodovja.

Vse to daje povod za resno skrb. Centralni komite je dolžan napraviti red in ne sme dopuščati, da bi se uprava brodov z birokratskimi izgovori oproščala dolžnosti, temveč mora dajati točne informacije o poteku nakladanja žita. Prav tako slabo gre nakladanje lesa in kakor piše »Izvestija« iz Minska, se je naložilo samo 50% lesa od tega, kar je bilo predpisano. V Belorusiji pa je ta odstotek še nižji in se je doseglo komaj 25% tega, kakor pa bi se moralo po načrtu. V pristaniščih se je nagromadilo na tisoče kubičnih metrov lesa, ki se ne izvažajo. Resna nevarnost ob-

stoja, da bodo tako velika industrijska središča, kakor Gomel in Borisov, ostala na zimo brez lesa.

Čim bolj se je približeval šestnajsti kongres komunistične stranke, tem bolj se je v sovjetskih listih poročalo o zboljšanju stanja setve. Kljub temu pa ne morejo sovjetski listi prikriti, da je uspeh vse setvene akcije nezadovoljiv. Kljub največjemu pritisku in kljub silni propagandi v kolhozih (kolektivnih gospodarstvih), se je v Rusiji doseglo samo 75% tega, kar se je nameravalo, v nekaterih krajih celo mnogo manj, in sicer tudi v žitornih krajih. Tako je v Sibiriji posejano samo 32% tega, ker bi se moralo posejati po načrtu. Dalnjavostočni kraj je dal samo 35%; najboljši uspeh je bil dosežen v U. S. S. R. (Ukrajini), kjer se je doseglo 98-80%, najslabši pa v Korelski oblasti, kjer je samo 18%.

V poročilih iz Narkomzema (narodni

komisariat za zemljedelstvo), bilten št. 12, je tudi podrobno navedena razdelitev zemlje, ki pripada kolektivnemu gospodarstvu in posameznikom. Tako je v Ukrajini 8970 kolektivnih gospodarstev, posameznih pa 7298. V Rusiji je skoraj povsod število posameznih gospodarstev znatno večje, kot število kolektivnih gospodarstev. Izjemo tvorijo le Nižnevolški kraj, kjer je razmerje 2738 proti 1333, Severokavkaški kraj (5541 : 2030) in Kazakstan (2020 : 1130).

Če se upošteva, da so vse te številke preračunane na bližnji komunistični kongres, ki naj navduši komunistične pristaše, potem je sigurno, da je bil dejanski uspeh setve mnogo slabši, kakor pa je navedeno v teh poročilih. Poročila listov jasno dokazujejo, da je kmet proti sovjetom in da je zlasti v Sibiriji odpor velik. Zato je tudi bogata Sibirija posejala najmanj.

Major Pabst o svojem delovanju v Avstriji

Njegova akcija in prejšnje vlade - Osemstotisoč oboroženih kmetov in dijakov?

Benetke, 17. junija. Major Pabst in njegova soproga bosta ostala nekaj dni v Benetkah, če se že ne bosta tu za stalno nastanila. Novinarje, ki so takoj posetili majorja Pabsta, je Pabst tudi sprejel in jim dal daljše izjave o poslednjih dogodkih.

Rekel je, da se je v nemški vojski boril do poloma centralnih sil. Takoj po premirju je očitno nastopil za nacionalno stvar in se je z vsemi silami boril proti socializmu v Berlinu in Dresdenu. Leta 1920 se je preselil v Innsbruck, kjer je organiziral društvo Heimwehr. Spomnil je novinarje na to, da se mu je skupno s prijatelji Steidlejem in pokojnim polkovnikom Bauerjem posrečilo uničiti destruktivno delo levčarskih strank. Nadalje je dejal, da je zavzemala akcija Heimwehra postopoma vedno bolj močan značaj in da je 15. julija 1927 Heimwehr s pomočjo policije, kateri je načeloval sam dr. Schober, v kraljevo zadušil socialistično komunistično revolucijo na Dunaju. Zatrnil je, da so heimwehrovci vedno in povsod pokazali svojo moč, posebno pa ob priliki, ko so v

zvezi z dijaki z orožjem hoteli osvoboditi Koroško. Major Pabst je nadalje izjavil, da se je takoj po Kappovi vstaji odločil, da se posveti organizaciji nacionalistov v Avstriji, ki je najbolj izpostavljeni del nemškega ozemlja.

Naglašal je, da ta njegova akcija ni bila otežkočena s strani avstrijske vlade, marveč celo podpirana in da sta bili tako vojska kakor tudi policija vedno naklonjeni heimwehrovskemu pokretu. Organizacija Heimwehra ima namen podpirati meščanske stranke. V Heimwehru je dobro organiziranih in oboroženih 800.000 ljudi, največ kmetov in dijakov. Heimwehr bo moral sedaj skrbeti za to, da si pribori čim večji politični vpliv v Avstriji. Danes mora Heimwehr uveljaviti svojo politiko tudi v parlamentu. Radi tega bo treba ustvariti nov program, ker je s spremembo v Avstriji nastopila nova politična doba. — Dr. Schober je z namenom, da doseže svoj cilj, ublažil svoj prvotni načrt o avstrijski ustavni reformi, s katero namerava napraviti konec komunizmu in čim več ško-

dovati socializmu. Dr. Schober je izbral slednjo pot, da na tak način izbegne notranjim nemir. Heimwehr bo šel po svoji poti cilju nasproti.

Ob koncu svoje izjave je major Pabst opozoril novinarje na to, da je treba smatrati njegov izgon iz Avstrije kot potezo Schobrove politike. Ni dvoma, je še dejal, da bodo heimwehrovci napravili vse, da pospešijo notranjo obnovo Avstrije. — Uveljaviti morajo svojo taktiko povsem v skladu z razvojem dogodkov. On sam pa namerava pustiti aktivno politiko.

Aretacija občinskega načelnika

Dunaj, 17. junija. Orožniki so v stanovanju občinskega načelnika v Schwechatu in narodnega poslanca v spodnji avstrijski zbornici Weinhöferja zaplenili 40 revolverjev in 4000 krogelj. Zaplomba tega orožja se ni mogla izvesti, preden je ni dovolila spodnje-avstrijska zbornica. Weinhöfer je bil aretiran.

Grof Bethlem v Londonu

Cilj njegovega obiska je novo posojilo

London, 17. junija. Nocoj se bo grof Bethlen sestal z Mac Donaldom in Hendersonom. »Daily Telegraph« pravi, da se bo na tem sestanku nedvomno razmotrivalo vprašanje madjarskega posojila 12 milijonov funtov, da pa bržkone ne bo prišlo tudi do razprave o političnih vprašanjih. Nadalje list ne veruje, da je madjarska vlada že ob tej priliki načela vprašanje vzpostavitve habsburške dinastije na madjarskem prestolu, ker bi bil za to čas neprimeren, in to tem bolj, ker so evropske velesile proti vzpostavitvi Habsburgovcev na Madjarskem. Ideja avstrijsko-madjarsko bavarske monarhije je propadla, ker je nemogoče, da bi se v sedanjem času Bavarska odcepila od Nemčije. Istotako je nemogoča madjarsko-romunska unija radi nasprotstva, ki vlada v tem pogledu na obeh straneh.

V zvezi z Bethlenovim prihodom v London je delavska poslanka miss Wilkinson v »Daily Herald« napisala članek, v katerem navaja želje britanskega naroda glede Madjarske. Posebno meni, da bi bil že skrajni čas, da izpusti madjarska vlada na svobodo politične kaznjence.

London, 17. junija. V madjarskem poslaništvu je bil snoči prirejen banket na čast Bethlenu. Banketa sta se v imenu angleške vlade udeležila tudi Mac Donald in Snowden, katerega je spremljala soproga. Večerje so se udeležili tudi vsi poslani v Londonu. Danes opoldne je Mac Do-

nald priredil kosilo na čast Bethlenu. — Popoldne se je grof Bethlen sestal z lordom Rathernere-om.

London, 17. junija. »Financial News« javlja, da gre zadeva madjarskega posojila h koncu. Emisija madjarskega posojila se bo izvršila bržkone v bližnji bodočnosti.

Delokrogi poljskih konzulatov

Beograd, 17. junija. AA. Poslaništvo poljske republike v naši državi je obvestilo naše gospodarske kroge, da je na podlagi odloka poljskega ministrstva za zunanje zadeve izvršena nova porazdelitev delokroga poljskih predstavništva v Jugoslaviji. Odslej spadajo v pristojnost:

konzularnega oddelka poslaništva poljske republike v Beogradu zetska, dunavska, moravska, vardarska banovina in mesta Beograd, Zemun in Pančevo;

poljskega generalnega konzulata v Zagrebu: dravska, savska, primorska in drinska banovina;

častnega konzulata poljske republike v Banjaluki pa vrbaska banovina.

Banka za mednarod. plačila

Pariz, 17. junija. AA. Havas poroča iz Basla, da je generalni direktor banke za mednarodna plačila Quesnai po včerajšnji seji upravnega odbora te banke sprejel novinarje in jim izjavil, da bo upravni odbor pozval narodne banke Avstrije in Madjarske, Poljske, Romunije, Grčije, Češkoslovaške, Jugoslavije, svobodnega mesta Gdansk, Danske in Portugalske, naj sodelujejo pri vpisu glavnice banke za mednarodna plačila.

Nov sestanek Grandi-Schober

Dunaj, 17. junija. Italijanski zunanji minister Grandi se je snoči ponovno sestal z dr. Schobrom. Danes se je g. Grandi privatno mudil še ves dan v mestu, zvečer pa se je povrnil v Rim.

Grški list o uspehih vlade generala Živkovića

Solun, 17. junija. AA. List »Indépendance« prinaša danes uvodni članek, ki ga je napisal bivši minister Kofinofor, sedanjí predsednik grško-jugoslovanske lige v Atenah, o sijajnih uspehih vlade generala Živkovića Petra na administrativnem, gospodarskem in socialnem polju. Posebno naglašajo delo ministra trgovine in industrije Jurija Demetrovića, ki je osnoval balkanski institut v Beogradu. List poziva vse ostale balkanske narode, da korakajo istim potom, ker vodi ta pot do carinske unije in konfederacije balkanskih držav.

Japonske simpatije za Francijo

Pariz, 17. junija. AA. Novo imenovani japonski poslanik Yoshizawa je po prihodu v Pariz izjavil novinarjem, da občuduje plemeniti francoski narod, ki ga odlikuje velika civilizacija, vroča ljubezen do miru, pravice in lepote in ki ljubi urejeno delo. Japonski poslanik je naglašal, da je Francija zibelka Društva narodov in Briandovega pakta o zaščiti miru.

Mednarodna konferenca dela

Ženeva, 17. junija. AA. Na mednarodni konferenci za delo je bila otvorena razprava o poročilu ravnatelja mednarodnega urada za delo Alberta Thomasa o razvoju socialne zakonodaje v posameznih državah. Delegati so posebno pozorno poslušali poročilo indijskega odposlanca, ki je očrtal sedanje socialne razmere v Indiji ter prošil za mednarodno zaščito in intervencijo.

Agrarni odnošaji v Dalmaciji

Beograd, 17. junija. AA. V ministrstvu poljedelstva sestavljajo načrt zakona o likvidaciji agrarnih odnošajev na področju kraljevine Dalmacije. Včeraj popoldne je bila v kabinetu za poljedelstvo posebna konferenca ministrov o tem zakonskem načrtu. Konferenci so prisostvovali dr. Šibenik, Uzunović, dr. Srskić, dr. Drinković, dr. Švegel in dr. Frangeš. Prisotni so razpravljali o tem zakonskem načrtu iz načelnih vidikov. Ministrstvo je zastopal kot referent načelnik Turina.

Priprave za kronanje Karla II.

Bukarešta, 17. junija. AA. Vlada je sklenila povabiti državne šefe k svečanostim kronanja rumunskega kralja Karola, ki bo oktobra me-

Slovenska prestolnica

Kadar se govori o elektrifikaciji Slovenije, misli vedno vsak Slovenec le na to, kako bi elektrifikacija čim bolj koristila vsej Sloveniji. Nikdar pa nihče ne misli na elektrifikacijo zato, da bi z njo škodoval katerikoli slovenski občini ali katere-mukoli slovenskemu podjetju. Tako tudi pred vojno ni imel pok. dr. Lampe niti najmanj namena, da bi z elektrifikacijo Kranjske škodoval Ljubljani. Mnogo preveč pozitivna misel je elektrifikacija dežele, ko da bi mogla tako silno negativne misli imeti v njej mesta. Tako negativna misel bi ne bila nič drugega, ko najbolj pristna kranjska fovšija, ki je pa ustvarjajoči duh ne pozna. In Lampe je bil ustvarjajoči duh.

Ce so se kljub temu razvili vsled Lampetovega načrta najostrejši politični boji, potem se je to zgodilo zlasti vsled tega, ker »liberalna« Ljubljana ni hotela sodelovati s »klerikalnim« deželnim odborom. To trajno nasprotje je ko pri vseh drugih vprašanjih, tako tudi pri elektrifikaciji, razdelilo Slovenijo v dva tabora in »liberalci« so bili proti Završnici že vsled tega, ker so bili za Završnico »klerikalci«.

Bil pa je še neki globlji vzrok, da ni prišlo do sodelovanja niti v tako gospodarsko važnem vprašanju, kakor je bila elektrifikacija dežele. Bilo je to med Slovenci le umetno ustvarjeno nasprotje med deželo in mestom. To nasprotje ni v nobenem oziru izviralo iz kakšnih gospodarskih vzrokov, temveč je izhajalo iz one malo-meščanske miselnosti, ki je rodila tudi krillatice o ljudeh ob široki cesti. Bila je to miselnost, ki je lastna ljudem, ki so šele vstopili v meščanski krog in ki so se zato smatrali za silno višje od kmetijskega ljudstva, pa čeprav so vsi po vrsti naravnost izhajali iz tega ljudstva.

Ta miselnost pa je bila ne samo za slovenski narod skrajno škodljiva in napačna, temveč tudi za Ljubljano samo. Zlasti pod Avstrijo smo bili Slovenci dolžni, da ohranimo enotnost med mestom in deželo, da tako zberemo vse svoje sile. Jasno pa je tudi pokazala ruska revolucija, kako katastrofalne posledice zadenejo narod, če nastane prepad med mestom in deželo, med inteligenco in narodom. Vse ljudsko nabobraževalno delo sloni na sodelovanju inteligence z narodom, vsa denarna sila združuje se na tem istem temelju in brezpomembni narod, ki ne vzdrži niti ene generacije, postanemo maloštevilni Slovenci, če dopustimo, da nastane med inteligenco in narodom nepremostljiv prepad. Vsa sila našega naroda je baš v tem, da sta inteligenca in ljudstvo eno.

Ze celo pa mora odkloniti ono miselnost, da mora vladati med mestom in deželo boj — slovenska prestolnica. Iz naroda in ljudstva črpa prestolnica svoje sile in čim bolj napreduje narod, tem bolj napreduje tudi njegova prestolnica. Viden znak narodnega napredka je prestolnica in zato narod svojo prestolnico ljubi, zato je na njo ponosen. Prav posebno pa je ponosen na svojo prestolnico slovenski narod, saj je bila Ljubljana ves čas narodnega življenja pravo središče in zbirališče vseh narodnih sil, pravo srce naroda. V Ljubljano so se iztekale vse sile iz naroda, iz Ljubljane pa so zopet prihajale vse vzpodbude, ves podnet za novo delo, da je bilo narodno življenje vedno živo, da je venomer rastla slovenska kultura. Samo v sodelovanju mesta z deželo je napredek naroda, samo v tem sodelovanju je napredek prestolnice.

Noben corpus separatum zato ne sme postati slovenska prestolnica, temveč zlit z narodom v eno celoto za napredek dežele, ker je s tem tudi na delu za svoj napredek. Dolžnost slovenske prestolnice je zato, da razume vsako gibanje, ki nastane na deželi, da najde vsako svoj potreben odmev v njej in da se vrne po tem na deželo, predelano tako, da bo v korist celote.

Prav tako pa mora najti tudi vsako prizadevanje za materijalen napredek dežele svoj odmev v prestolnici, ker tudi vsako tako prizadevanje gre v korist prestolnice. Zato je bila dolžnost Ljubljane, ko se je pričela akcija za elektrifikacijo Slovenije, da z vsemi svojimi močmi podpre to akcijo, da bo ta čim prej postala resnica. Ze celo pa je bila dolžnost Ljubljane, da to stori, ker je bil namen te akcije, da zagotovi Slovincem gospodarsko neodvisnost od tujca. Kdo pa je bil bolj zainteresiran, da se ta neodvisnost doseže, ko slovenska prestolnica, ki je morala v svoji sredi prenašati intrige tuje manjšine te zato, ker ni bila slovenska gospodarska

Nj. Vel. kraljica Marija na razstavi vezenin

Beograd, 17. junija. AA. Davi ob 10. sta Nj. Vel. kralj in Nj. Vel. kraljica v spremstvu maršala dvora generala Dimitrijevića, dvorske dame ge. Eleonore Švrljigove, generala Stojanovića, odjutanta Nj. Vel. kraljice podpolkovnika Pogačnika in polkovnika Krstića posetili v domu Kolo srbskih sester razstavo narodnih vezenin in tkanin. Razstavo je priredil Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v ministristvu za trgovino in industrijo s sodelovanjem Kola srbskih sester in g. Bergerja, ravnatelja etnografskega muzeja v Zagrebu. — V imenu ministristva za trgovino in industrijo so sprejeli visoke goste načelnik dr. Steinmetz, dr. Tomšić, Grgašević in Berger. Minister za trgovino in industrijo ni bil navzoč pri sprejemu, ker je obolel. V imenu Kola srbskih sester je Veličanstvi sprejel glavni odbor s predsednico Grujičko. Beograjsko žensko društvo je zastopala ga. Olga Barlovac. Pri vходу je ga.

Grujička izročila Nj. Vel. kraljici šopek rož, ki ni bil povit z vrvice, marveč z lepo starinsko pečo iz zbirke ge. Mogan. Veličanstvi sta si z velikim zanimanjem ogledali razstavljene vezenine in tkanine ter sledili tolmačenjem zastopnikov ministristva za trgovino in industrijo. Naloga te razstave je pospešiti ljubezen za domačo umetnost in za vezenine sploh, ki so zbudile tudi v inozemstvu veliko pozornost. Nj. Vel. kralj se je laskavo izrazil o razstavi in pozval izdelovalce, naj se še z večjo voljo posvečajo tem izdelkom, tako da bodo postali visokoumetniški. Nj. Vel. kralj se je zanimal za to vrsto proizvodnje v posameznih krajih, o načinu prodaje doma in v inozemstvu. Nj. Vel. kralj in kraljica sta si vsak oddelek ogledala dvakrat. Visoki gosti so tekom ogleda izbrali in kupili večje število razstavljenih predmetov.

Mōra brezposelnosti v Angliji

Ustanovi se poseben odbor za to vprašanje - Lloyd George za liberalno delavsko zvezo

London, 17. junija. AA. Listi se ponovno obširno bavijo z vprašanjem brezposelnosti. Parlament, ki se sestane nocoj, bo razpravljal o tej zadevi na jutrišnji seji. Debatu bo zelo obširna in kakor poročajo »Times«, bo ministrski predsednik pozvan, naj precizira delokrog novega prvega varuha pečata Vernona Hartshorna. Njegov prednik J. H. Thomas je prevzel danes svoje novo mesto.

London, 17. junija. AA. Danes je govoril ministrski predsednik Macdonald na konferenci lokalnih oblasti o vprašanju brezposelnosti. Macdonald je dejal, da želi skupno s svojimi tovariši pospešiti izvedbo kraljevih načrtov in obnoviti napore za tako zvani narodni razvoj. Končno je Macdonald naglasil, da želi pridobiti aktivne in socijalno misleče zastopnike mož in žena za skupno delo za rešitev vprašanja brezposelnosti in za gospodarsko okrepitev vse države. Njihov cilj mora biti normalna industrija in primerna organizacija.

»Daily Herald« objavlja razgovor z Lloydom Georgeom, ki je izjavil, da bo liberalna stranka glasovala za izredno zasedanje parlamenta, ki bo razpravljalo o vprašanju brezposelnosti in o zasilnih ukrepih, ki bodo veljali za dobo petih let. Lloyd George je končno izjavil, da se strinja s predlogom ministrskega predsednika, naj se ustanovi posvetovalni odbor za vlado po vzorcu odbora za imperijalno obrambo.

Močno vznemirjenje Italije zaradi novih ameriških carin

Rim, 17. junija. n. »Giornale d' Italia« piše v svojem uvodnem članku povodom novega carinskega tarifa, ki ga je uvedla ameriška vlada za zaščito ameriške gospodarske proizvodnje, da se more Italija podvzati, da prepreči težke posledice novih carin, spričo katerih se bo italijanski izvoz poljedelskih in industrijskih izdelkov v Ameriko zelo znižal. Italijansko gospodarstvo je ogroženo, ker je dosedanj izvoz v Ameriko predstavljal eno najvišjih postavk italijanske trgovinske bilance. Z ozirom na to, da je že sedaj bil italijanski izvoz v Ameriko tako po količini kot po vrednosti mnogo manjši od ameriškega izvoza v Italijo, pravi list, bo odslej italijanska pasivnost še mnogo večja in bo treba vsled tega še prav posebej misliti na novo organizacijo italijanskih trgov v inozemstvu. »Giornale d' Italia« meni, da bo italijanska vla-

neodvisnost izvedena. Če bi bila ta izvedena, bi tuja manjšina čez noč izginila, kakor je izginila, ko je prišla politična neodvisnost. Pa že zaradi svojega lastnega blagostanja bi morala slovenska prestolnica podpirati elektrifikacijo dežele. Čisto nekaj drugega je prestolnica neelektrificirane dežele, ko pa prestolnica elektrificirane. Ze zaradi tega bi morala Ljubljana pomagati izvesti elektrifikacijo in zato naj bo prizadevanje Ljubljane v tem, da gre roko v roki z deželo, da si z delom za celoto še pomnoži ljubezen, ki jo že uživa v narodu in da bo prestolnica, na katero bomo vsi vedno ponosni. Prestolnica, ki razume narod, da more narod razumeti njo!

London, 17. junija. »Daily Herald« poroča o razgovoru svojega urednika z Lloydom Georgeom, v katerem je Lloyd George izjavil, da se je z ozirom na mišljenje liberalne stranke odločil za liberalno - socijalistično zvezo, da se reši vprašanje brezposelnosti. On je pripravljen, da v tem pravcu podpre delavsko vlado in meni, da se da to vprašanje rešiti na ta način, če vlada da delavcem možnost za delo. On je proti stališču Baldwin, ki hoče na umeten način znižati cene pšenice ter tako olajšati delavsko budo, pa je tudi proti temu, da se uvoz monopolizira, kakor to predlaga delavska stranka. Niti od daleč ne namerava staviti kake pogoje za svojo pomoč, vendar pa se nadeja, da bo delavska stranka vzela v obzir predloge liberalcev v zadevi novega volilnega zakona, po katerem bi, kot izgleda, liberalci izgubili mnogo glasov.

»Daily Herald« tolmači to senzacionalno izjavo Lloyd Georgea precej nezaupno. Pristavlja pa, da mora naziranje Lloyd Georgea glede na ljudsko stisko naleteti na resno upoštevanje; in če bi mogel Lloyd George staviti praktične predloge, bi jih vlada gotovo z največjim zanimanjem in z največjo nepristranostjo proučila. Vprašanje pa je, ali more Lloyd George res priti s kakimi praktičnimi načrti, ki jih ne bi bila že vlada sama napravila.

da morala za obrambo italijanskega gospodarstva podvzeti naslednje mere: italijanska gospodarska produkcija se mora tehnično izpopolniti, tako da se bodo stroški proizvodnje zmanjšali najmanj za toliko, kolikor so se sedaj zvišali ameriški carinski tarifi, da bo italijanski uvoz v ameriško državo ohranil svoj položaj. Italijanski trg se bo moral osvoboditi ameriškega vpliva in nadomestiti ameriške proizvode s svojimi ali pa s proizvodi drugih držav, ki pa bi bile pripravljene favorizirati italijansko blago na svojih trgih. V tem pogledu pridejo v prvi vrsti v poštev azijski in južno-ameriški, za tem pa angleški, francoski in nemški trgi.

»Giornale d' Italia« se nadeja, da bodo italijanski industrijski s podporo države mogli rešiti ta težka vprašanja. List h koncu ponovno pripija, da bo imela Italija vsled novih ameriških carinskih tarifov veliko zgubo, če se ne pobriga takoj za svoj izvoz.

Minister Grandi na Dunaju

Dunaj, 17. junija. d. Italijanski zunanji minister Grandi je še vedno na Dunaju. Na kolodvoru so ga, kakor znano, sprejeli zastopniki vlade. Tudi je imel Grandi že dvakrat daljša posvetovanja z dr. Schobrom in z voditeljem avstrijskega zunanjega urada Petrom. Prirejene so bile tudi zakuske in kosila njemu v čast. In tudi napitnice so se izmenjavale. Končno se je danes Grandi udeležil tudi slovesne zaprisege vojaških novincev dunajske garnizije in garnizij sosednih krajev. Bil je tudi pri defiliranju čet.

Po uvedbi nove carine v Ameriki

Pariz, 17. junija. AA. Iz Newyorka poročajo, da je došlo na tamošnji borzi do tako hudega padca tečajev, ki ga ne pomnijo tekom letošnjeg leta. Tečaj važnejših vrednostnih papirjev so padli kar za 20 točk. Ta padec pripisujejo obči depresiji in negotovosti v gospodarskih krogih in pa nezaupanju napram novm carinskim ukrepom.

Newyork, 17. junija. AA. Hoover je izjavil, da si pridruže pravico nadziranja nad izvajanjem nove carinske tarife.

New York, 17. junija. n. Ameriško gospodarstvo preživlja težko krizo in je vprašanje, ali se bo ta kriza do konca leta mogla rešiti. Danes je bil na borzi spet velik polom. Računa se, da se je ameriška narodna imovina z devalvacijo vrednostnih papirjev zmanjšala za 5 milijard dolarjev. Mnogi papirji so izgubili tudi po 22 točk. Srednja izguba je znašala 4 in pol odstotka. Preko 300 vrednostnih papirjev je padlo na svojo najnižjo točko.

Na blagovni borzi je dosegla rž tako nizko ceno, kakršne ni imela od leta 1900. Oves je padel na ceno iz leta 1913. Značilno je, da se je kositer dvignil.

Smrt Ljube Stojanovića

Beograd, 17. junija. n. V Pragi je danes umrl Ljuba Stojanović, član akademije znanosti, bivši predsednik vlade in minister. Bil je v Parizu, kjer si je zdravil raka. V poslednjem času pa se je preselil v neki praški sanatorij, kjer so ga zdravniki zdravili z radijem. Radi visoke starosti, imel je 70 let, in slabosti srca pa tega zdravljenja ni mogel prenesti.

Minister Stojanović je bil odličen učenjak in si je svoje znanje pridobil v Beogradu ter na vseučiliščih na Dunaju, v Petrogradu, Berlinu in Leipzigu. Svoja dela je objavil v »Starinah«, »Glasniku« »Znanstvenega društva« in v »Spomeniku«. Izdal je tudi nekaj knjig. Baval se je z aktivno politiko in je bil opetovano minister prosvete, ministrski predsednik in minister notranjih zadev. Bil je narodni poslanec in je celih 7 let načeloval stranki samostojnih radikalov. Po ujedinjenju je bil predsednik republikanske stranke. Zadnjikrat se je pojavil v javnosti s svojim neobičajnim stališčem o nacionalizmu, državi in jugoslovanskem edinstvu.

Pripravljanje novih zakonov

Beograd, 17. junija. n. V ministristvu za šume in rudnike se pripravlja nov zakonski načrt, kateri je bil sedaj poslan ministristvu notranjih poslov v pregled, ker so v njem tudi nekatere odločbe upravnega značaja. Ministristvo za socijalno politiko pa se bavi s socijalno zakonodajo z namero, da se ta zakonodaja unificira.

Povodom tega je prispela v Beograd deputacija zavoda za zavarovanje privatnih nameštencev iz Ljubljane, katere je posetila merodajne faktorje in jim poročala o svojem stališču glede načrta novega zakona. Pokojniški zavod privatnih nameštencev predstavlja danes veliko organizacijo z znatnim kapitalom.

Brzjavke predsedniku vlade

Beograd, 17. junija. AA. Povodom imenovanja novega reisa ul uteme je sprejel predsednik ministristva sveta in minister notranjih zadev sledeče brzjavke: od odbora Gajreta v Zenici, od muslimanov sreza Srebrenica in Zavidovič, od vakufskega poverjeničstva v Bje-lini, od muslimanov sreza Fojnica, Kladnica ter od odborov Gajreta v Zvoniku, Zenici in Zavidovičih.

Sprava med kraljem Karlom in Jeleno

Bukarešta, 17. junija. Poučeni krogi doznajajo, da bo v kratkem dosežena sprava med kraljico Jeleno in rumunskim kraljem Karolom.

Železniška nesreča

Bruselj, 17. junija. AA. V bližini postaje Midi je zadelo več vozov D-vleka, ki je zavozil na napačne tračnice, ob pariški ekspres. Poškodovana sta bila restavracijski in osebni voz. Ranjenih je bilo 10 oseb.

Razmere v madjarskih ječah

Budimpešta, 17. junija. n. »Daily Herald« prinaša članek Brumbyja Horradina o madjarskih razmerah. Članek pravi, da vladajo v madjarskih ječah strašne razmere in da so ječe podobne pravim grobnicam. Posebno brutalno postopajo madjarske oblasti s političnimi kaznjenici. Horradin poziva madjarsko vlado, da zbrže to sramoto s svetlega imena madjarskega naroda.

322 letal za bombardiranje

Washington, 17. junija. AA. Mornariški parlament je naročil 322 letal za bombardiranje. Letala bodo stala približno milijon dolarjev.

Fuzija tržaških ladjedelnic

Trst, 17. junija. AA. Glavna skupščina ladjedelniške družbe »Cantiere navale triestine« je odobrila fuzijo z ladjedelniškima družbama »Stabilimento tecnico triestino« in »Cantiere San Rocco«. Nova družba se bo imenovala »Cantieri riuniti dello Adriatico Meridionale, Trieste e Venezia«. Družba bo razpolagala z glavnico 150 milijonov lir.

Elektrifikacijski načrt bivšega deželnega odbora - Zgodovina boja za elektrarno na Ljubljani

A black and white portrait photograph of a man with a mustache, wearing a suit and tie. The number 2627 is visible in the bottom left corner.

„Nekemu stoletju pravijo ljudje stoletje otroka — jaz ne vem zakaj, saj se je otrokom najbrž vedno približno enako godilo. To bi bilo pa vendar treba skrbeti, da bo kdaj tudi človek prišel na vrsto.

Sezona na Bledu

Letošnje toplo poletje je privabilo na Bled že jako lepo število tujcev, zlasti iz Nemčije, pa tudi iz Jugoslavije. Blejski hoteli in penziji so že precej dobro zaseleni, po privatnih vilah pa se še vedno lahko dobe sobe. Cene sobam pa so znatno nižje kakor so n. pr. v Crikvenici ali pa v Baški. V tem oziru se je razvila na Bledu že jako zdrava konkurenca, kar je za dotok tujcev velike vrednosti.

Zdravo konkurenco je omogočila predvsem zadnja živahna gradbena sezona. — Čez zimo so zgradili mnogo novih stavb. Park-hotel so popolnoma preuredili, tako da je sedaj to najlepša stavba na Bledu, sezidali so pa tudi več novih vil in penzijonov, tako da letos, kakor vse kaže, stanovanj ne bo primanjkovalo.

Grajsko kopel so znatno razširili, tako da je to kopališče po obseznosti gotovo eno največjih v Jugoslaviji. Zaradi gradnje in izpopolnitve kopališča so preložili tudi cesto ob jezeru pod Gradom nekaj višje, tako da se šetalcem nudi v vzvišene ceste krasen pogled na jezero. To cesto bi morali pravzaprav zapreti za tovarni pro-

met, da bi ostala le kot promenadna cesta ob jezeru. Za avtomobile je pa itak določena druga cesta.

S cestami je na Bledu sploh križ. Takrat, ko še ni bilo avtomobilov, ampak so po cestah le še kašljali mršavi konji, so tedanje ceste pač zadostovale. Danes pa je treba preurediti ves cestni promet in ga modernizirati. Do neke mere gre tudi že to. Cesto Lesce (kolodvor) — Bled sedaj asfaltirajo. Delo zaenkrat sicer zelo ovira promet, ampak enkrat bo vsaj cesta nekaj pomenila. Poleg ceste bi se pa dala narediti tudi še lepa pot za pešce, ki bi bila krasno sprehajališče in bi gotovo privabila marsikateriga turista. Od novega mostu dalje do Bleda vodi pa že itak stara pot skozi senčnat gozd, tako nazvana »bližnjica«, ki bi jo pa morali pač nekoliko popraviti.

Ob cesti sami pa bi bilo dobro nasaditi odporna drevesa, ker je lanski mrz uničil mnogo tod nasajenih orehov. Goličave so pa neprijazne.

Kolikor lepša bo blejska okolica, toliko večjo privlačnost bo imel tudi sam Bled.

Spomladanske kazaške dirke v Mariboru

Maribor, 17. junija.

Za veliki derby-meeting na Teznu pri Mariboru dne 19. in 22. junija se je do zaključka prijavilo za Maribor rekordno število 45 konj iz Jugoslavije in tujine. Tako so od drugod med drugimi prijavi svoje konje posestniki večjih vzgajališč dirkalnih konjev iz Gradca, Dunaja, Lipnice in Arnova, iz Jugoslavije pa posestniki iz Zagreba, Ljubljane, Celja, Ptuj, Maribora, Šoštanja, Ljutomerja itd. Med najvažnejšimi naj navedemo le nekaj imen prijavi konjev-dirkačev, in sicer: Jon (rekord v letu 1929.), Kolar (rekord v letu 1926.), Freund Hans (rekord v letu 1929.), Anfängerin (rekord v letu 1925.), Blanka (rekord v letu 1930.) in Salome (rekord v letu 1930.), ki dajejo pač dovolj jamstva, da bo pri taki konkurenci izid v Mariboru že priljubljenih dirk Karla Bachnerja športna senzacija prve vrste. Kakor je nadalje iz prijavi razvidno, bodo razen že omenjenih nastopili tudi novi konji prvovrstnega plemena in mnogo obetajočih sil. Opozorjamo posebno na dobro razvite triletnike, med katerimi so brez dvoma zmagovalci bodočnosti. Iz Ljutomerskega okraja bo sodelovalo 12 konj, ki imajo z ozirom na silo in zmoglosti, ki so jih že pokazali na letošnjem spomladanskem meetingu v Ljutomeru, mnogo izgleda na uspeh. Od že znanih veličin Ljutomerske reje se posebno imenujejo Pold, Koketa, Finiš, Felčika in Elza, ki so istotako pri letošnjem meetingu v Ljutomeru večkrat zmagale.

Glavna točka spomladanskega meetinga bo vsekakor jugoslovanski derby z nagrado 20.000 Din, pri katerem bodo nastopili sami najboljši 4 letni konji-dirkači iz Jugoslavije. Če tudi število teh ne bo veliko, bo vendar dirka zelo napeta, ker so vsi za derby prijavljeni dirkači skoro enako vredni in ker vsak posestnik svojega derby-tekača pred javnostjo neče imenovati. Razen kasaških dirk bo tokrat tako 19. in tudi 22. junija prirejeno nagradno s'akanje čez številne prepone, v katerem bodo konkurirali najboljši jahači iz mariborske, čakovske in slovensko-bistriške garnizije, kakor tudi dame in gospodje iz Zagreba,

Ljubljane, Celja in Šoštanja, ki bodo s svojimi prvovrstnimi konji gotovo vzbujali splošno zanimanje.

19. in 22. junija se bo za posetnike dirk vpeljala avtobusna zveza z dirkališčem na Teznu. Avtobusi bodo vozili od 14. ure naprej izpred Velike kavarne na dirkališče in nazaj.

Stavbeno gibanje v Trbovljah

Trbovlje, 15. junija.

Že nekaj let rudniška uprava brezplačno prepušča rudniškim uslužbencem stavbeni gramoz, katerega izvažajo iz jame; dovoljuje jim popuste tudi pri drugem gradbenem materialu. Vsled tega je stavbeno gibanje v Trbovljah zelo oživelo. Bolje situirani, varčni uslužbenci si gradijo, oziroma si bodo gradili lastna stanovanja, kar jim bo omogočilo brezskrbnejšo starost in krov v boleznih in v pokopu.

Sedaj grade nove hiše poduradniki: Bregar, Kajtna in Marin, drugo leto pa prične graditi večjo stanovanjsko hišo tudi Kajtna Anton, ki ima zemljišče v bližini občinskega kopališča. Lična hišica se gradi tudi blizu hiše gospoda Kafa vis-a-vis Sokolskega doma. G. Pust je preuredil malo hišico na svojem posestvu za stanovanjske svrhe. Tesarski mojster g. Božič gradi na parceli, ki jo je kupil od gospe Pravič, precej veliko poslopje, ki je že pod streho in bo služilo stanovanjskim in obrtnim namenom. Zadruga »Dom in vrte« gradi na bivšem Kmetovem posestvu poleg štirih deloma dogotovljenih hiš zopet nove. Hišica g. Pelka bo kmalu izročena svojemu namenu. G. Razberger je zgradil v svoji hiši novo vinsko klet in preuredil ostale prostore v moderne obratne lokale. Pogaja se tudi za koncesijo za rešitvijo raznih namenov drugo leto v ta namen prostore razširiti. Rudar Podbregar si gradi tudi lastno hišico. Na posestvu gospe Rotar, odnosno Vizovšek pripravljajo pet strank materiala za nove hiše.

Nasproti hiše g. Božušaka je pričel odkopati zemljo tukajnji kleparski mojster g. Šporn. Na bivšem zemljišču g. Murna je pričel odkopavati tudi rudar Drnovšek ter bo zgradil večjo stavbo, v kateri bo poleg stanovanja tudi mesnica in vinoteka. V bližini stavbišč »Dom in vrte« bo pričel zidati tudi električar pri rudniku g. Lesičar.

Vključ temu živahnemu stavbenemu delovanju v našem kraju je pomanjkanje stanovanj še vedno občutno; rudnik je ustavil dograditev treh osemnajst-družinskih hiš in zato bodo na novo upokojeni rudarji s številnimi družinami iskali zasebna stanovanja, kar bo stanovanjsko stisko v bodoče vsekakor še povečalo.

Nezgode in nesreče

Ljubljana, 17. junija.

Z mariborskim popoldanskim potniškim vlakom so v Ljubljano pripeljali 54 letno delavko Ivanko Getz iz Hrasnika. Zjutraj je šla na delo v hrastniško steklarno, kjer je že več let zaposlena. Med potjo jo je neznan kolesar na cesti dohitel in podrl na tla. Pri padcu si je Ivanka Getz zlomila levo ključnico. Prvo pomoč ji je nudil domači zdravnik. Brezsrčni kolesar je zdirjal naprej, toda pričakovati je, da se hrastniškim orožnikom posreči izslediti brezvestnega kolesarja, ki je pustil staro delavko kar na cesti.

Večja nesreča se je včeraj dopoldne primerila tudi pri Medvodah. Ivan Pustavrh, 35 letni posestnik v Topolu pri Medvodah, je dopoldne nakladal hlode. Pri nakladanju so se hlodi zvalili z voza ter ga podse pokopali. Pustavrh je dobil prav težke notranje poškodbe. Bil je prepeljan v ljubljansko javno bolnico.

Več manjših in težjih nesreč se je primerilo v ponedeljek. Na delavca Franca Kelca v Kočevju se je med delom vsula večja plast zemlje, ki ga je skoro popolnoma podsula. Kelc je dobil težke notranje poškodbe. Morali so ga včeraj zjutraj prepeljati v Ljubljano. Posestnikov sin 22 letni Jože Jenko na Praprotni polici je včeraj rezal rezanico za živino. Slamoreznica ga je prišla za desno roko ter mu jo popolnoma zmečkala. — Prepeljali so ga včeraj v ljubljansko bolnico.

Sport

Ljubljana, 17. junija 1930.

Prvak dravske banovine Ilirija je gostovala v nedeljo v Beljaku in premagala večkratnega prvaka Koroške Vilacher Sp. V. sigurno s 6:0 (3:0). Koroški listi pišejo, da so Jugoslovani pokazali krasno igro. Posebno je ugajal napad, ki je po odmoru predvedel ekshibicijsko igro. Izvrsten je bil tudi srednji krilec Dekleva. Gole so dali Ice in Doberlet po dva, ter Košak in Pfeifer po enega.

V Mariboru se je z otvoritvijo kopališča pričela plavalna sezona. Plavalni bazen je zelo prikladen za tekmovalje, dočim se je premalo upošteval moment namestitve gledalcev. Problem filtracije in temperiranja ni srečno rešen. Organizacija tekmovalja je bila v rokah ljubljanskega Plivaškega podsaveza, ki pa je v tem pogledu popolnoma odpovedal. Prva tovrstna prireditve v Mariboru bi morala biti vzgledna za poznejše prireditve, uo, bila je klaverna. Vse naprave so bile skrajno pomanjkljive, na stolpu ni bilo skakalnih desk, občinstvo se je mešalo med sodnike in tekmovalce, za katere je bilo nezadostno preskrbljeno. Reprezentativni faktorji so pokazali minimalno zanimanje za tekmovalje. Na tak način se plavalni sport absolutno ne propagira. Premalo vestno pripravljene prireditve naj se sploh ne vrše.

BASTYA : ILIRIJA.

Jutri ob 18. uri igra z Ilirijo madjarsko profesionalno moštvo Bastya, ki ima zelo dober glas. Proti avstrijskemu in madjarskemu prvaku je Bastya dosegla zmagovit rezultat. V moštvi je več madjarskih reprezentativcev. Ilirija, ki je pokazala v igri z III. okrajem izvrstno formo, bo morala napeti vse sile, da bo dosegla na am renomiranim gostom časten rezultat. Predtekmata Ilirija rez.: Grafika ob 16.30. Tekmi se vršita ob vsakem vremenu.

Jugoslovanska reprezentanca za Uruguay je odpotovala v terek zjutraj. Mesto Mihelčica se je odpeljal Čulić (Hajduk). Ekspedicija dospje v Montevideo 8. julija in se udeleži svetovnega prvenstva, ki bo trajal od 13. do 27. julija in se udeležijo svetovnega prvenstva, ki

bo trajal od 13. do 27. julija. Povratek je določen na 7. avgust, tako da se igralci vrnejo 25. avgusta v domovino. Državno prvenstvo je radi tega odloženo do septembra.

Gak prvak Štajerske. Z zmago 2:1 (1:1) nad Sturm-om je postal Gak prvak Štajerske.

Sokolstvo

Zupni zlet celjske Sokolske župe

Celjsko sokolstvo je obhajalo v soboto in nedeljo dve važni obletnici: 40letnico celjskega Sokola in 20letnico celjske Sokolske župe. V proslavo teh jubilejev se je vršil župni zlet celjske Sokolske župe, ki je bil mogočna manifestacija sokolske misli.

V soboto popoldan in nedeljo dopoldan so se vršile tekme, ki so pokazale lepe uspehe. V nedeljo dopoldan so se na Glaziji vršile skušnje za popoldanski javni nastop. Okrog polne se je začel pomikati iz Glazije impozantni spreved po mestu, ki je bilo vse v zastavah. Na čelu spreveda je jezdil oddelek Sokolov na konjih, njim so sledili prapori ter godba Sokola I. iz Ljubljane. V sredini spreveda je svirala celjska železničarska godba, zaključila ga pa je četa vajakov 39. pešpolka v bojni opremi. Mnogobrojno občinstvo, ki je čakalo spreved na ulicah, je Sokole burno pozdravljalo in jih obsipalo s cvetjem, kjer so pozdravili navzoče Sokole župni starosta brat Smrtnik in celjski župan dr. Goričan. Staršina mariborske župe br. dr. Maks Kovačič je izročil pozdrave Maribora.

Zastopnik ljubljanske župe br. Flegar je čestital k jubileju in izročil pozdrave svoje župe.

Popoldanskemu javnemu nastopu na Glaziji je prisostvovala velika množica Celjanov in okoličanov. Vaje so bile izvedene dovršeno in so žele mogočeni aplavz. Odlikovali so se posebno starejši člani z vajami s kratko palico za letošnji vsesokolski zlet. Burno pozdravljeni, so nastopili vojak, katerih vaje s puškami so bile vzorne. Ugajali so zlasti člani in članice z vajami z dolgo palico. Nastopila je tudi deca in oboji naraščaj s prostimi vajami. — Vaje na orodju so bile odlične, posebno vaje vzornih vrst. Zaključili so nastop člani s prostimi vajami za vsesokolski zlet v Beogradu.

Po javni telovadbi se je razvila živahna ljudske veselice. Zvečer se je vršila še lepa akademija, na kateri so razen Celjanov sodelovala še društva iz Trbovelj, Zagorja in Šoštanja.

Župni zlet, ki je bil obenem najboljša priprava za vsesokolski zlet v Beogradu je uspel popolnoma.

Delegati čehoslovaške vlade in armade na vsesokolskem zletu v Beogradu. Čehoslovaška vlada pošlje na vsesokolski zlet v Beograd delegacijo z ministrom narodne obrane dr. K. Viškovský-jem na čelu. V delegaciji bodo še dr. Jan Masak, predsednik odbora za telesno vzgojo v ministrstvu zdravja, ki bo zastopal tudi ministrstvo šol in ministrstvo prosvete, nadalje general Syrový in polkovnik Basl. Na zlet pride posebna delegacija čehoslovaške armade, ki jo bo vodil komandant vojaške telovadne šole podpolkovnik Sedláček, nadalje oddelek vojnih akademikov in sablaški oddelek vojaške telovadne šole. Zleta se udeležijo tudi komandant 48. pešpolka »Jugoslavija« polkovnik Badura.

Čehoslovaški Sokoli na mednarodni tekmi v Luksemburgu. Čehoslovaško tekmovalno vrsto, ki se bo po izbirni tekmi končnoveljavno te dni sestavila, bo vodil v Luksemburgu dr. Mirosl. Klinger, znani mednarodni tekmovalce. Predsedstvo Č. O. S. bosta zastopala br. V. Štěpanek in V. Müller. Ekspedicijo bo vodil br. Ag. Heller. Kot sodniki so določeni bratje B. Müller, B. Havel in Fr. Erben.

Legitimacije za četrtinsko vožnjo za zlet v Beogradu izdaja Sokolska Matica (Narodni dom, vhod iz Temenice ulice) v uradnih urah od 8. do 12. ure in od 15. do 16. ure. Člani plačajo 1 Din, nečlani 21 Din.

Gledališče

Pohujšanje v dolini šentflorjanski

Komponist Matija Bravničar je iz Cankarjeve istoimenske farse naredil operno farso. Nedavno sem prebiral Grabbejevo farso »Sala, ironija, satira in globlji pomen«, ki na podoben način obravnava tedanje nemške umetnostne in družabne prilike kakor Cankar v »Pohujšanju« moralo šentflorjanske doline. Grabbejevi farsji so priznali kritiki marsikaj dobrega, le globlji pomena ne. V »Pohujšanju« je pa zlasti globlji pomen temeljito povdarjen. V Cankarjevem namreč, v Bravničarjevem ne. Kajti R. Strauss pri komponiranju Zarathustrovih nauk ni dodal, temveč odvzel, istega mnenja sem pri Salomi (kot operi) in seveda tudi pri »Pohujšanju«. Bravničar je komponiral, t. j. ilustriral le vnanji potek dogodkov, notranje miselnosti pa ni mogel in bi je tudi noben komponist sveta ne mogel. Vsaj kongenijalno ne.

Bravničarjeva glasba je ilustracija v impresionističnem smislu, vsekakor dovolj originalna, negira formo in daljšo linijo, je akordična in je njeno težanje v koloritu, t. j. v instrumentaciji. Pevski glasovi so pastorki, pozavne in ostala trobila mačebe. Žalibog se izgubi vsled tega mnogo besedila, ki v orkestru utone in je to isto kot bi besedila ne bilo. Ta minus sem čutil zlasti v drugem ter deloma v tretjem dejanju. V ostalem je pa glasba tudi za razvajeno uho zanimiva, mestoma povsem nova.

Izvajajoči so storili vse, da so pripomogli k uspehu. Škoda je Jacinte (Stotterjeva), ki jo

orkester popolnoma preglasi. Tudi Janko vzlic zelo dobri dispoziciji ni prišel do prave veljave; vloga mu je za to dinamično prenikoz pisan. Kovač kot »cenjeni konkordate« je v tej vlogi prav odličan, tudi igra mu je nenavadno dobra. Manjšje partije so zelo hvaležne in jim recitacijski slog ne dela nasilja. Prav vse so bile podane prvovrstno. (Škerlj-Medvedova, Spanova, Kogojeva, Balatkova, Beteto, Gostič, Mohorič, Grba in drugi.) Peček je v bagatelni vlogi opozoril nase kot izvrstnega komika, dasi ga kot takega poznamo že iz operete. Dirigiral je Neffat sigurno, orkester je pariral točno. Dinamiko bi trebalo ponekod omiliti. Insencenacija je bila prav »po Cankarjevo«, režija (Ciril Debevec) končno vzorna. Publike in odobravanje mnogo. Slavko Ostere.

Hasanaginica

V nedeljo 15. t. m. je bil v operi peti večer domače produkcije. Izvajali so Safranek-Kavčičevo glasbeno dramo Hasanaginica. Snov je vzeta iz narodne epike in jo že poznamo kot dramo. (Milan Ogrizović.) Potek opernega dejanja se bistveno ne razlikuje od poteka drame, sujet je znan in nudi sila napeto dejanje. Zlasti konec drame je v svoji tragiki neizmerno močan. Snov sama po sebi je tipično orijentalška, muslimanska — skoraj bolj turška kot naša. In zanimiva od početka do kraja.

Safranekova glasba je mestoma originalna, mestoma se izdatno naslanja na orijentalški folklor, še pogosteje pa na ustvaritelja nemške glasbene drame, Wagnerja. Predvsem mislim tu na Tristana in Izoldo ter na Lohengrina. Vse hvale vredna je Safranekova tehni-

ka, ki je umel spojiti tako nasprotujoče si glasbene domisleke v slog, ki mu moramo priznati enotnost. Ravno v tem je zapopadna vrednota njegovega dela. Sodobnemu človeku ta glasba ne nudi nič novega, vendar pa staro sprejemljivi formi. V zadnjem dejanju pa ima glasba tako podrejeno vlogo, da jo človek pri mogočem življenju v dejanje presliši. Vendar glasba dejanja ne ovira in tudi orkester je pisan tako prozorno, da besedilo radi njega na jasnosti ne izgubi.

Hasanaginico so pod Poličevim vodstvom nastudirali vzorno. Menda nobene opere v letošnji sezoni ne tako. Thierryjeva je v naslovni vlogi dala vse, istotako Križaj v vlogi Hasanage. Ribičeva, Spanova, Grba, Gostič, Janko, Mohorič in ostali, vsi so bili prav uspešni na svojih mestih. Janko dozerava v prvovrstnega pevca in ume narediti tudi iz manjših vlog pomembne kreacije. Gostič je glasovno boljši kot je bil v isti vlogi Vičar, igralsko se pa razvija nekoliko počasneje. Zbori v drugem dejanju, zlasti za odrom, so pa bili nekam megleni.

Občinstva je bilo v parterju malo, v ložah razmeroma več, odobravanje prisrčno. Hasanaginica bi zamogla ostati nekoliko sezon na opernem repertoarju. Slavko Ostere.

Ljubljanska opera. Danes v terek, dne 17. t. m. se poje Hatzeja glasbena drama »Povratek«, ki zavzema v jugoslovanski operni literaturi najodličnejše mesto veristične smeri. Opero odlikuje prepričljiva dramatična vsebina ter krasna melodična glasba, polna ognja in temperamenta. Zasedba je prvovrstna. Iva poje g. Marčec, Jelo — ga. Thierry, Kato — ga.

Kogojeva, Stanka — g. Grba, Doko je prevzel radi bolelosti g. Rumpala — g. Betetto. Dirigira g. Neffat. Nato sledi Ipavčev »Možiček in Zajca« S v a t o v a e, izvajana po domačem baletnem zboru. Plese in pantomino je nastudiral plesni mojster g. Golovin. Predstava se vrši za abonma D, pri globoko znižanih cenah od 5 do 30 Din. Opozorjamo vse ljubitelje naših domačih del na predstavo, ki nudi poleg užitka tudi lepo ugodnost v ceni. — Jutri v sredo, dne 18. t. m. se ponovi zadnjič v letošnji sezoni Leo Falla. opereta »Dolarska pricasa«. S to predstavo zaključijo opereta. Nastopijo: ga. Poličeva, ga. Ribičeva, ga. Balatkova, gđ. Strniša ter gg. Gostič, Mohorič, Peček, Pothe in Drenovec. Dirigent g. Svetel. Predstava se vrši za abonma B.

Mariborsko gledališče

Sreda, 18. junija ob 20. uri »Adieu Mimic. Izven. Poslovilni večer g. A. Harastovića.

Četrtek, 19. junija. Zaprto.

Dr. Gavella pride v Ljubljano? V zadnji številki zagrebškega tednika »Slobodna Tribuna« čitamo pod naslovom »Dr. Gavella ide v Ljubljano« naslednjo beležko: »V naših gledaliških krogih se čuje vest, da bo naš znani režiser g. dr. Branko Gavella začetkom prihodnje sezone nastopil mesto ravnatelja in glavnega režiserja v ljubljanskem gledališču.

Zagrebško gledališče je bilo v potekajoči sezoni nenavadno bogato domačega repertoarja. Upričilo je dela sedmih domačih avtorjev: Begovića, Križe, Dimovića, Muradbegovića, Kulundžića, Marjanovića in P. Petrovića.

Dnevne vesti

— Objave »Službenega lista«. »Službeni list« z dne 14. junija objavlja: 1.) zakon o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in Bolgarijo glede likvidacije dvolastninskih posestev; 2.) izpremembe in dopolnitve v pravilniku za izvrševanje zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva in 3.) razne objave iz »Službenih Novin«.

— Iz banskoopravne službe. Postavljen je za banskega svetnika kraljevske banske uprave Dravske banovine v 4. skupini I. kategorije gošpod Rajko Mulaček.

— Solska razstava. Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani se danes odpre razstava, ki prikazuje kovinsko enojermenično strojno (brzostrojnično), izdelano na Strojni delovodski šoli, dalje ročne izdelke kiparske in rezbarske in keramiške šole in risbe prostoročnega risanja na arhitektonsko-gradbenem odseku. Vstop je prost. Solska uprava vabi občinstvo, da si ogleda razstavo. Zlasti so vabljeni vsi, ki se zanimajo za strojništvo.

— Otvoritev Češke kočice. Slovensko planinsko društvo naznanja, da je Češka kočica od nedelje 15. t. m. dalje odprta in oskrbovana. Pota proti Savinjskemu in Mlinarskemu sedlu so mestoma še zasnežena, kar naj turistje vpoštevajo.

— Sprejem v naše državljanstvo. V naše državljanstvo so bili sprejeti: Avgust Seliger, trgovski poslovodja na Vrhniki z družino vred, Martin Kramer, tesar v DM. v Polju z družino in Marija Orel, usmiljenka v Radečah. Iz našega državljanstva je izstopil Josip Kuhar, usnjarski pomočnik, sedaj bivač na Dunaju.

— Iz Narodnega gledališča. Za računskega kontrolorja v 2/I pri odseku računovodstva Narodnega gledališča je postavljen g. Jurij Horčeva r, za blagajnika Narodnega gledališča v 2/III pa Rudol Rakovec.

— Vreme. Včeraj je vročina ponehala. Bilo je ves dan oblačno. Oblačnost je znašala po raznih krajih države od 1 do 10. V dravski banovini je bilo močno oblačno. Barometer je včeraj ob 7. zjutraj kazal: Ljubljana 763.5, Maribor 762.9, Zagreb 762.5, Beograd 760.5, Sarajevo 760.6, Split 757.6, Rab 759 in Vis 757.1. Temperatura je včeraj ob 7. bila: Ljubljana 19, Maribor 18, Zagreb 18, Beograd 17, Sarajevo 17, Split 25, Rab 25 in Vis 20. Deževalo je včeraj v Beogradu, Sarajevu in Skoplju. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 23, a najnižja 17 C.

— Tekstilna šola »Hrvatskega Radiša«. Društvo »Hrvatski Radiša« bo preneslo svojo tekstilno šolo prihodnje šolske leto iz Oroslavja v Zagreb. Poučevati bodo začeli letos že 15. avgusta. Šola traja dve leti. V šolo sprejemajo le gojence, ki so izvršili 4 razrede srednje šole in ki še niso več kot 17 let stari. Učence te šole izsolajo za delovodje in predelavce. Prijave sprejema »Hrvatski Radiša« v Zagrebu do 10. julija t. l.

Ljubljana

■ Program procesij za sv. Rešnje telo v Ljubljani. Na dan sv. Rešnjega telesa v četrtek dne 19. t. m. se bodo vršile v Ljubljani 3 procesije. Prva ob 6. zjutraj pri Sv. Petru. Procesija bo šla po glavnih prometnih ulicah šentpeterske župnije. V stolni cerkvi sv. Nikolaja bo najprej ob 7.50 svečana sv. maša. Nato se razvije procesija izpred stolnice po Stritarjevi ulici na Marjini trg, kjer bo pred frančiškansko cerkvijo I. blagoslov, od tam po Wolfovi ulici na Kongresni trg, kjer bo pred nunsko cerkvijo II. blagoslov, za tem krene procesija po Vegovi in Emonski cesti dalje po Cjovzovi cesti pred šentjakobsko cerkvijo, kjer bo III. blagoslov in zadnji IV. blagoslov bo pred magistratom. Procesijo bo vodil pomožni škof dr. G. Rožman. Tretja procesija, bo zjutraj ob 7. v Trnovem. — Prihodnjo nedeljo se boste vršili frančiškanska in šentjakobska procesija.

■ Gostovanje dramske družine »Soča« na Viču. Na Telovo, dne 19. t. m. ob 20. uri gostuje v Sokolskem domu dramska družina »Soča« s Stringbergovo trodejanjo »Oče«. Režira Košuta. Predprodaja vstopnic v trgovini Jeločnik v Rožni dolini, telefon šte. 24-11.

■ Franeoska razstava v Narodnem domu bo odprta v sredo do devetih zvečer, s čemer bo omogočeno vsakemu pol proste večerne ure posvetiti ogledu dobre umetnosti. Ob osmih bo vodstvo z razlago, ki se bo ponovila tudi na praznik v četrtek ob poldvanajstih. Razstava bo odprta le še kratek čas.

■ Petdesetletnica svojega rojstva je te dni na skromen način v krogu svojih prijateljev in znancev proslavil uradnik Pokojninskega zavoda G. Tone Čotar, rodom iz Škrbine na Krasu. G. Čotar je bil rojen 12. junija 1880. ter je po končani ljudski šoli obiskoval kmetijsko šolo v Gorici. Doma v Škrbini se je posvetil kmetijstvu, a ves svoj prosti čas je uporabil za organizacijo tamošnjega Sokola in Bralnega društva. Med vojno je mnogo pretrpel in prestal. Bil je več mesecev na gališki fronti. Ko je Italija napovedala Avstriji vojno, je morala njegova družina bežati. Takrat ga je zadela huda nesreča. Umrla mu je žena. Po končani vojni je bil sprejet pri Pokojninskem zavodu. V Ljubljani je ostal zvest sokolski delavci. Pri Sokolu I. vodi že dolga leta statistiko in matico članov. Jubilant je na mnoga leta!

■ Odpiranje in zapiranje trgovin. S 1. junijem je stopila v veljavo nova naredba o odpiranju in zapiranju trgovskih obratovališč. Mnogi trgovci ne vpoštevajo jasnih in točnih določil naredbe v pogledu zapiranja trgovskih lokalov. Zato je ta mesec bilo policiji predloženih že nad 50

prijav proti trgovcem, ki kršijo to naredbo. Samo včeraj je bilo prijavljenih kar 11 trgovcev.

■ Aretacije. Ljubljanska policija je od ponedeljka do včeraj popoldne zaprla 6 oseb zaradi najrazličnejših deliktov. Neki akademik je bil aretiran zaradi javnega nasilja odnosno zaradi zločina po § 128. novega kazenskega zakona, ker se je uprl aretaciji in stražnika dejansko napadel. Aretirana sta bila tudi dva tatova.

■ Policijske prijave. Policijski upravi so bile včeraj prijavitelne tri manjše tatvine, dalje 3 telesne poškodbe, trpinčenje živali, 6 ponočnjakov zaradi kaljenja nočnega miru in nedostojnega vedenja, 11 kršitev uredbe o odpiranju trgovskih lokalov, 7 prekrškov avtopredpisov in 13 prekrškov cestnopolijskega reda.

■ Ukradeni kolo. Pri stavbeniku Mavriču zaposleni zidarSKI delavec Bosanec Kendić Šerif je policiji prijavil, da mu je bilo 16. t. m. dopoldne ukraden iz šupe posestnika Jakoba Dolenc v Švabičevi ulici staro, črnopleskano, močno obrabljeno kolo, vredno 500 Din. Kolo je bilo znamke »Tribunac«.

■ Okraden med krokanjem. V soboto je France G. nekoliko pokrokal. Zašel je tudi v neko kavarno, kjer je bilo prav živahno nočno življenje. Pri neki mizi je sedelo več veseljakov. France G. je pri mizi zaspal. Ko se je prebudil, je napravil prav kisel obraz, ker je zapazil, da mu je nekdo »sunil« pet metuljev. Tat je znan.

Celje

* Zadnje gostovanje Mariborčanov. Zadnjič smo poročali, da bi bila odpovedana operna predstava »Rigoletto« benefična predstava. To naše poročilo ni bilo povsem točno, kajti benefična predstava in prid »Udruženju gledaliških igralcev« se bo vršila kot zadnje gostovanje Mariborčanov v Celju v bližnjih dneh. Igrali bodo Gerhardt Hauptmannovo komedijo »Bobrov kožuh« z gospo Štefanijo Dragutinovičev. ki slavi petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja. Dan predstave bomo pravočasno javili.

* Mariborska Glasbena matica pride v kratkem v Celje in bo tu izvajala slavno Grečani-novo skladbo »Liturgia domestic«.

* Podjetniki, pozor! Poslužujte se reklamnega stolpa pred kolodvorom. V reklamni je uspeh! Naročila v knjigarni Goričar in Leskovšek.

* Umrla so v celjski bolnici: 15. t. m. redov 5. čete 39. peš. polka Jakov Marušić iz Zemunikov v Dalmaciji, star 24 let; 16. t. m. Karl Kuder, krojaški vajenec iz Levca, star 17 let; Jurij Horvat, dninar iz Šmarja pri Jelšah, star 68 let; 17. t. m. Katarina Rovišnjak žena posestnika iz Nezbiš pri Šmarju pri Jelšah, stara 40 let.

Podjetniki, pozor!

Poslužujte se reklamnega stolpa pred kolodvorom. V reklamni je uspeh! Naročila v knjigarni Goričar in Leskovšek.

* Stara pesem je, da nepošteno služkinje stikajo po shrambah za spravljene stvari. Pri g. Frančiški T. zaposlena služkinja Štefanija H. je iztaknila pri svoji gospodinjki veliko košaro, v kateri je imela njena predhodnica shranjeno obleko in preilo. Štefanija si je vse te reči prilastila ter je izginila.

* Izgubljeno in najdeno. Kostanješek Viljem je v Kocenovi ulici našel vozno plahoto; žensko obleko je našel Plavšak Ludvig na Ljubljanski cesti blizu Medloga. Jamnikar Vinko je na poti s Krekovega trga skozi Cankarjevo in Kralja Petra na Glavni trg izgubil listino z 2.100 Din gotovine. V nedeljo je na veseljem prostoru sokolskega zleta bilo izgubljenih več stvari. Esih Rozalija pogreša zlato zapesnitico, Dobradel Terezija zlato ovratnico, Sentjura Gabrijel pa niklasto žepno uro.

Maribor

m Osebnost. Pri Zdravstvenem domu v Mariboru je bil imenovan za uradniškega pripravnika g. Josip Pavo, ki je bil doslej nameščen pri higijskem zavodu v Ljubljani.

m Koncert v parku. V slučaju lepega vremena se bo vršil v četrtek na Telovo v Mesnem parku dopoldanski promenadni koncert. Svirala bo godba »Drava«.

m Nova olepšava Aleksandrove ceste. Pred Pipuševu hišo na oglu Aleksandrove ceste in Sodne ulice delajo te dni gradnje za nove nasade, ki bodo prijetno spremenili lice tega doselej najbolj zaneamrjenega prostora. Zeleti bi pa bilo, da bi se popravili in preuredili tudi nasadi na vzhodni strani Sodne ulice, posebno na oglu Aleksandrove ceste.

m Borza dela rabi nujno 6 kuharic, za Rogaske Slatine pa: 1 blagajničarko, 1 služkinjo za kuhinjo, 1 servirarico, 1 igralca za klavir in 1 hlapca.

m Avto na Urški gori. V ponedeljek, 16. t. m. je znani celjski avtomobilist Werner Stieger dosegel nepričakovan rekord. S 4-cilindrskim avtomobilom »Tatra« je pripeljal na Urško goro ob koroški meji 1696 m visoko 9 oseb. Stieger se je odpeljal z Glavnega trga v Slovenjgradu ob 12.30 in je došel na vrh že po eni uri in pol vožnje, ne da bi bilo treba sopotnikom izstopiti z voza. Motor je ves čas brezhibno deloval.

To je prvi avto, ki je prišel na vrh Urške gore, in sploh prvi avto, ki je v Sloveniji na takem terenu dosegel tako višino.

m Živilski trg na Telovo. Na Telovo se bo zaradi procesije spremenil običajni razvrstitevni red na živilskem tržišču na Glavnem trgu. Stojnice branjev bodo na novem delu Glavnega trga, za njimi v smeri proti Dravi pa mize za kmetice. Vozilski se bodo postavili v Židovsko ulico, mesarji pa prestavili na Rotovski trg.

m Izginila je v ponedeljek ob 3. zjutraj iz stanovanja v Einspielerjevi ulici 39letna Alojzija Kremš, žena železničarja, ki že več časa bo-leha na živcih. Ker se še ni vrnila, se bojijo, da morda ni izvršila samomora.

m Ubegli deček. Zaradi neke otročarije, ki jo je napravil v mestnem parku, je te dni pobegnil z doma neki 14letni učenec meščanske šole in se več dni skrival po mestu in okolici, dokler ga v nedeljo zvečer ni našel detektiv na Mariborskem otoku in ga pripeljal obupani materi, ki je bila že prepričana, da ni več živ.

m Mariborski prah. Maribor še nima epiteta, kakor ga ima n. pr. Ljubljana, ki je »bela« ali Celje »belo in veselo«, bil pa bi prav lahko »siv« ali »prašn« Maribor, kajti od rane pomladi pa do pozne jeseni se ob vsakem pišu valijo po naših ulicah oblaki sivga prahu, ki človeku kar sopo jemljejo. Gorje človeku, ki pride v tak vrtnec z lepo belo ali črno obleko; ne ostane mu drugega, kakor da jo takoj odnese v kemično čistilnico. Ker cest in ulic tako kmalu še ne bo mogoče tlakovati ali celo asfaltirati, bi se morale vsaj pogostejše škropiti, kajti sedanje škropljenje prah le še povečuje.

Novo mesto

Naročniki mladinskih listov na obeh osnovnih šolah v Novem mestu so dosegli v tekočem šolskem letu lepo število šest sto. Največ je naročenih na mesečnik »Naš rod« (deška osn. šola 182, dekliška 62) in na publikacije Mladinske Matice (deška 108, dekliška 38), ki izidejo te dni. Dalje s' drže liste »Zvonček«, »Mladi junak«, »Vrtec« in »Angelček«. Kako bi bilo, če bi imeli le en mladinski list, pa tisti na višku in morda malo bolj obširen, da bi ustrezal vsem zahtevam in vsem pogojem? Idealno!

Razstav ročnih del in šolskih izdelkov priredi novomeška deška osn. šola v nedeljo 22. junija. Razstavil bo vsak razred zase v svojem razredu in bo napredek tako tudi najbolj razviden in pregleden. Dekliška šola bo otvorila svojo razstavo na Vidov dan. Za sklep leta pripravila deška osnovna šola obširno in zanimivo akademijo, ki se bo vršila v novi telovadnici. Starši in prijatelji mladine k vsemu vabljani.

Požarno-polijski red za smihel-stopičko občino so sestavili na zadnji seji Red določa, da imajo v času požara dati na razpolago svoje konje in vozove po vrstnem redu: gasilnemu društvu v Stopičah trije posestniki; gasilnim društvom v Valtji vasi, Smihelu in v Smolenji vasi pa po štirje posestniki. Imena so nabita na občinski deski v Kandiji. V slučaju potrebe je treba dati vsakega konja, do katerega pridejo gasilci. Da se prepreči požari, je prepovedano občanom spravljati seno in slamo na hiše oz. v človeška bivališča. Vsi posestniki morajo skrbeti, da se dimniki redno in skrbno ometajo, da so šite dobro ometane z malto ter da vsi občani primerno zavarujejo svoja posestva.

Izletniški vlak v nedeljo je pustil tudi v naši dolini več Ljubljancanov, ki so bili očarani nad prelestjo podgorjskega sveta. Novomeščane pa je vlak ponesel v Belo Krajino na Mirno goro in na Gače.

Mest se podira med Znančevim mlinom in Brzinovim dvorcem pod Smihelom. Nujno je potrebno, da se tam postavi močna betonska plošča, sicer lahko pride do težke neresce.

Izginil je pes sive barve s prirezanim repom, križane volčje in doberman-pasme. Imel je znamko št. 60/1930, občina Suhor, srez Črnomelj. Prijave sprejemajo občinski uradi. Pasja steklina se je pokazala na več krajih, zato je v novomeškem srezu pasji kontumac.

Pretep. V soboto okoli 23. ure so se pred »Stenbirtom« — gostilna Dalmacija — v Novem mestu udarili zidari Ljubljanske gradbene družbe, ki postavljajo Pohovo tovarno. Zidarja Jakob Heinzl in Josip Hormel sta pričela izzivati že na gostilniškem vrtu. Premetavala sta stole in izžvala prepri, ki je končal pred gostilno s tepečem, iz katerega je odnesel Jože Bučar precej težke poškodbe na glavi.

Krško

Novo zvonove bomo dobili že prihodnji mesec. Prispevke smo nabirali že dolgo, do naku-pa pa je prišlo šele letos, ker bomo dobili brnaste zvonove, ki so dokaj dražji od jeklenih.

Letina v krški okolici kaže dobro. Tako vsaj zatrjujejo okoliški kmetje. Tudi vinska letina ne bo slaba, če ne bo nesreče.

Kopalec. Vroči solnični dnevi so privabili lepo število kopalcev na Savo. Pravega kopališkega življenja pa še vseeno ni, ker manjkajo še di-jaki, ki bodo letošnje kopalno in sportno sezo-ni gotovo poživeli. Hvalevredno je, da so tudi kopališče letos precej popravili, dijaki meščan-ske šole pa so si postavili svojo lastno kopalno kabino.

Ljutomer

V nedeljo, dne 15. t. m. je tukajšnje Sokolsko društvo priredilo nastop svojega članstva na svojem letnem telovadišču pri Sokolskem domu. Prireditelj je bila zelo dobro obiskana. Pet sokolskih društev iz Križevca, Murske Sobote, Dolnje Lendave, Gornje Radgone in Sv. Jurija ob Ščavnici je poslalo svoje moštvo. Vrstili so se nastopi starejših članov z prostimi vajami za sokolski zlet v Beogradu, naraščajo, dece in vaje na orodjih. Po tekmi v odbojki med moštvom Ljutomeru in Murske Sobote, ki je dobljena v korist Ljutomerčanov, je zahvalni in vzpodbuja-joči nagovor gospoda starostve Ljutomerskega So-kola g. dr. Stajnka završil prireditelj.

Motorna škropiljka. Kakor izvemo, je mestna občina naročila motorno škropilko za škroplje-nje mestnih cest. Ta ukrep z veseljem pozdrav-

ljamo, kajti skrajni čas je že, da se rešimo nad-ležnega prahu na najbolj prometnih cestah, pri živahnem avtomobilskem in avtobusnem pro-metu.

Samomor. V Kapeli pri Slatini-Radenci se je zastrupila z lizolom Frančiška Muršič, že delj časa uslužbena pri tamkajšnjem gostilničarju g. Rudolfu Horvatu. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je 23letna mladenka podlegla učinkom strupa.

Slov. Bistrica

Zaključek gospodinskega tečaja v Šmartnem na Pohorju. Dne 15. t. m. so v Šmartnem zaključili gospodinski tečaj, ki se je vršil pod vodstvom gđe. Urbasove. Tečaj se je vršil dva-krat tedensko in so se dekleta, katerih je bilo preko 50, učila kuhanja, ročnega dela in kmet-ske higijene. Tečaj so zaključili z razstavo roč-nih in kuharskih del.

Počitniška kolonija na Pohorju je zopet oži-vela. Te dni je prispelo nekaj srednješolcev iz Maribora. Kolonija si je letos nabavila tudi tri krave, tako da bo imela lastno mleko.

Učiteljsko zborovanje. Dne 14. t. m. so v Slov. Bistrici zborovali učitelji našega in mari-borskega okraja. Po zborovanju, ki je bilo zelo dobro obiskano, je bil v hotelu »Beograd« ban-ke, pri katerem je igral domač sokolski orke-ster. Zvečer je priredila meščanska šola Ga-sparijevo petdejanjo »Divji mož«. V nedeljo 15. t. m. so igro ponovili. Obkrat je bila dva-rana polna.

Tombola bralnega društva v Črešnjevem, ki se je vršila dne 15. t. m. popoldne, je krasno uspela. Obiskana je bila kot že dolgo nobena prireditelj.

Blagoslovitve razglednega stolpa na Roču dne 22. t. m. naj se udeležijo vsi planinci od da-leč in blizu, ker bodo gotovo očarani od lepega razgleda.

Čitija

Solska razstava v Šmartnem. V lepo okrašenj šolski sobi sta v nedeljo obrtna in osnovna šola razstavili svoje izdelke, da pokažeta trud in uspeh enoletnega šolskega dela. Vse štiri stene šolske sobe so bile od stropa do tal bogato ob-ložene z risbami in ročnimi deli. Na zasebnem odru pa so učenci nižjih razredov razstavili iz-delke deškega ročnega dela. Tu smo videli, se-veda v minijaturi, celo kmetijo: hišo, kozolec, razorane in posejane njive, plug, voz, ograjen cvetlični vrt s čebelnjakom itd. Občudovanja vredne pa so bile risbe in ročna dela višjih razredov. Vse risbe in dekliška ročna dela so precizno in lično izdelana. Med dekliškimi roč-nimi deli je posebno ugajal velik namizni prt, katerega je izdelovala učenka nad pol leta. Se celo male obleke za otroke smo videli v raz-stavi. Tudi obrtna šola se je s svojimi izdelki častno uveljavila in s posebnim zanimanjem so si posetniki razstave ogledovali nekatera moj-strska dela naših vajencev. Kaj je bilo lepše ne moremo reči, kajti vse, kar smo videli je bilo zares lepo. Vsi: šolarji, učiteljsko in upravljelj-stvo so storili vse, kar je bilo v njihovih močeh in uspelo jim je! Veliko število posetnikov in zadovoljstvo staršev je njihovo najdragocenejše plačilo. Šoli v Šmartnem pa k uspehu iskreno čestitamo!

Škofja Loka

Nesreča pri gradnji ceste. Pri gradnji ceste se je pripetila posestniku p. d. Franconu iz Gabro-vega težja nezgoda. S hriba se je privrtil debel kamen, ki je zadel Francona s tako silo v desno roko, da mu jo je zlomil. Francona so prepeljali v bolnišnico.

Pritožbe zaradi neplačanih odškodnin. Pri gradnji nove ceste se je pripetilo, da je kame-nje zasulo mnogim malim posestnikom njihove parcele. Ne vemo, ali je bila poškodovancem res obljubljena kakšna odškodnina (kakor neki trdi-jo) ali ne, vsekakor pa bi bilo pravično, če bi se jim priznala in izplačala primerna odškod-nina za prizadeto škodo.

Letovisčarji v Škofji Loki. Škofja Loka ima vse pogoje, da se razvije v lepo in prijetno le-tovišče: ima zdravo podnebje, krasna spre-hajališča, najprijetnejšo vodo za kopanje in zmerne cene živil. Manjka pa eno, in to so stanovanja. V tem pogledu čaka Škofja Loka še mnogo dela bodisi z javne, bodisi s pri-valne strani. Dokler mesto ne bo moglo nu-diti tujcem primernih stanovanj, je vsaka pro-paganda za širjenje tujskega prometa v Škofji Loki zastonj. Lepa lega našega mesta je že marsikoga navdušila, da bi rad prebil svoje počitnice pri nas, pomanjkanje stanovanj je pa že mnoge odvrgnilo od njihove namere. Nov hotel bi se v Škofji Loki gotovo obnesel, zla-sti če bi bil primeren za takozvane srednje sloje.

Cerknica

Slab kruh. Pri gradnji nove oblastne ceste je zaposlenih nad 200 delavcev, po večini Bosancev in Ličanov, ki imajo posebno de-lavsko kuhinjo. Dne 13. t. m. pa so dobili od nekd popolnoma neužit in smrdljiv kruh, tako da so ga pometali stran. Preiskava ugotovila, da je kruh pečen iz plesnice totalno pokvarjene ržene moke in da je po-leg tega še napol surov. Orožniki so doba-vitelja ovadili sodišču.

Neyarna razposajenost. Dne 13. t. m. so trije mlajši rudarji v svoji razposajenosti vlo-mili v zaprt osebni vagon rudniške glavne železnice, ki je stal na progi pri postaja-lišču tik gasilskega doma. Razbili so vrata in šipe, nato pa spustili vagon po progi proti kolodvoru. Pri stari elektrarni je privzloila nasproti lokomotiva. Za viliti se je edinole prisotnosti duha nekega delavca, ki je skočil na drveči voz ter ga pravočasno ustavil, da se ni zgodila velika nesreča, ker bi se sicer voz z vso silo zaletel v str. J. Fantiči so med tem pobegnili, vendar jih je pa orožništvo že izsledilo ter ovadilo oblasti.

Radikalna kuro« na sokolskem telovadišču. Sokolsko gledališče bo igralo v četr-tek (na praznik) dne 19. junija ob 20. uri dr. Doboviškovo »Radikalno kuro« z godbo in petjem v treh dejanjih. Š to pred-stavo bo Sokolsko gledališče zaključilo le-tošnjo sezono.

Dunajsko časopisje v letu 1930

(Konec.)

Meščanski listi so po večini v zadnjih par letih čedalje bolj prijazni Italiji, en del že od takrat, odkar se je Mussolini spraval s papežem. Južni Tirol se čedalje bolj pozablja. Toliko bolj pa se levičarski listi izpostavljajo v boju proti Italiji in zlasti proti fašistom.

Nasproti Sovjetski Rusiji je ves levičarski tisk jako prijateljski, nekateri listi so zastran trgovskih zvez jako previdni — posebno »Neue fr. Presse« in »Tagblatt« — proti Rusiji pa so najodločnejše »Neues Wiener Journal«, »Reichspost«, »Wiener Neueste Nachrichten«, »Deutschösterreich. Tageszeitung« in »Freiheit«.

Napram Jugoslaviji se dunajsko časopisje v obče ne vede neprijateljsko. Često pa se dogaja, da udarja ravno krščansko-socialna »Reichspost« naravnost sovražno stališče, a njeno najbolj skrajno krilo »Die Freiheit« si dovoljuje prav grde napade na našo državo in celo dinastijo, in to kljub ponovnim obljubam dr. Seipla, da se to ne bo ponavljalo. — Ali ko pride do vprašanja koroških Slovencev in jugoslovanskih Nemcev, so vsi listi enako pristranski sodniki, t. j. koroški Slovenci imajo vse, kar jim tiče, dočim se Nemcem v Jugoslaviji gode krivice. V tem pogledu do tebe še korenitih razprav z nemškimi krogi. Krivda naša v tem pogledu je precej velika, ker mi nikakor nismo na vrhuncu poročevalske službe za inozemstvo, a Nemcem mi nismo znali dovoljno poučiti in pridobiti za naše nad vse pravično stališče.

Da pa je nemško-nacionalno časopisje včasih jako strupeno proti nam, temu se ni čuditi, ako pomislimo na pisarje nekaterih konservativnih ali krščansko-socialnih glasil. Torej še veliko dela nas čaka, kajti ravno nas Slovencev glavna naloga bodi, da spravimo s sveta ovire za popolno razčiščenje odnosov med vsemi Nemci in našo državo. Naš »Jugoslovan« bo v tem pogledu vestno vršil to krasno misijo popolnega sporazuma.

Nekako enako se vedejo dunajski listi proti CSR. Pred vojno so bili skoro vsi listi hudi nasprotniki češke politike, posebno pa so med vojno hujskarili. Le »Arbeiter Zeitung«, »Abend« in bivša »Zeit« so se pravično potegovali za razna čaška vprašanja in so se upirali vojni justici. — Po vojni je srboritost dunajskega časopisja proti Čehom le še narasla. Šele po podpisu mirovnih pogodb in po posetu takratnega državnega kancelarja dr. Rennerja v Pragi je nastal obrat na bolje. »Arbeiter Zeitung« in »Abend« sta začela propagirati praško orijentacijo avstrijske politike. Pozneje se jim je pridružil »Neuigkeit-Weltblatt«, potem tudi »Neue Zeitung«, »Der Tag«, »Wiener Morgenzeitung« in »Stunde«. To so storili spontano, brez kakkega pritiska ali kakih dobrot iz CSR. — Pa tudi ostali listi so polagoma spoznali, da bi bil zaman vsak boj proti mirovnim pogodbam in novemu redu v srednji Evropi. Začeli so čedalje bolj čislati naglo konsolidacijo severnega sosedu in uvaževati take osebnosti, kakor so Masaryk, Beneš, Rašín itd. — Pri nekaterih so prišli do veljave tudi materialni oziri, kajti začela jim je padati na vago marsikatera stotica naročnikov ne samo na Češkem, marveč tudi v Jugoslaviji in Rumuniji. Bav-bav odvetja poštovne odpre-

me je marsikak list prisilil, da je potlačil svoje sovraštvo in začel kazati sprva objektivnost, pozneje celo simpatije.

Tako so ostali sovražni CSR in deloma tudi Jugoslaviji samo še »Wiener Neueste Nachrichten«, hackenkreuzerska »Deutschösterreich. Tageszeitung« in revolverška »Freiheit«. Pred par leti so bili v njih družbi tudi še »Wiener Mittags Zeitung«, »Wiener Allgemeine Zeitung« in »Illustriertes Wiener Extrablatt«, kajti bili so pod madjarskim in italijanskim vplivom. Ta doba je minula, kajti ti listi so med tem dobili nove gospodarje.

Z Rumunijo ni posebnih sporov, zato je dunajsko časopisje nasproti tej državi docela korektno. — Poljska pa je čisto na dnevnem redu rezkih sporov. Dokler je

bila Poljska v sporu s CSR, takrat je bilo dunajsko časopisje kajpak precej nevravno, v sporu med Poljsko in Nemčijo je seveda na strani Nemčije. Ali tudi na sploh rado udarja protipoljske strune.

Ne bi bil naš članek popoln, ako ne omenjamo še dva lista: »Koroški Slovenec« in »Hrvatske Novine«. — Prvi je glasilo zavednih koroških rojakov, drugi pa narodnih Gradiščanskih Hrvatov. Oba lista sta tednika in pišeta odločno narodno. Oba se se tiskata v nakladi nad 3300 iztisov, »Hrvatske Novine« celo nekoliko več. O tem na drugem mestu in o priliki kaj več.

Z ozirom na to, da se pri nas prav mnogo čitajo dunajski listi, se nam je zdelo potrebno ta informacija, da vsak naš čitatelj ve, kaj drži v rokah, ko čita dunajski list, vsako naj ve, kake barve je list in kakšno stališče zavzema v obče napram državi in našim prijateljem.

A. G.

Ureditev prometa v naših mestih

Ureditev vedno naraščajočega prometa po ulicah velikih mest je v dobi elektrifikacije in avtomobilizma eno najvažnejših, pa tudi eno najtežavnejših vprašanj mestnih občinskih uprav. S tem vprašanjem se je bavila tudi že »Zveza jugoslov. mest«, ki je na svojem zadnjem zborovanju sklenila, da naprosi ministrstvo za trgovino in industrijo, naj prizna mestnim občinam pravo, da svobodno odločajo o tem, po katerih ulicah smejo voziti avtobusi, to pa zaradi tega, ker mestne občinske uprave pač najbolje poznajo krajevne razmere.

Kakor poroča zagrebški »Jutarnji list«, je izjavil zagrebški mestni odbornik gosp. Šarić v razgovoru s sodelavnikom omenjenega lista, da je ministrstvo za trgovino tej prošnji ugodilo in v glavnem odobrilo stališče mestnih občin. Kakor pa je rekel g. Šarić, ki je obenem tajnik »Zveze jugoslov. mest«, pojde Zveza še dalje, kajti ureditev notranjega prometa v naših mestih je tako specialnega značaja, da se tega vprašanja ne da rešiti s kakšnimi splošnimi predpisi brez škode za posamezna mesta. Zato je zelo verjetno, da bodo merodajni činitelji sprejeli predloge očin v tem oziru v celoti, kajti vsaka mestna občina ima svoje posebnosti, ki jih nihče drug ne pozna tako dobro kakor prizadete občinske uprave.

Posebno potrebna pa je ureditev prometa po mestnih ulicah v večjih mestih kakor v Beogradu, v Zagrebu in v Ljubljani. Za ta mesta je ureditev prometa naravnost nujna, ker tu ne gre samo izključno za promet, ampak tudi za važna socialna vprašanja in za vprašanje telesne varnosti.

Iz te nujnosti pa logično sledi zaključek, da morajo mestne občine imeti ne le pravico, da uravnavajo promet na svojih ulicah, ampak ga morajo imeti tudi v svojih rokah.

Jasno je namreč, da se nahajajo v najboljšem položaju ona mesta, ki imajo vsa prometna vozila, od cestne železnice pa do

avtobusov, v svojih rokah, in prizadevanja vseh velikih mestnih občin gredo za tem, da dobe vsa prometna sredstva v svoje roke, če jih še nimajo.

Popularna prometna vozila v rokah zasebnikov niso nikaka idealna rešitev tega vprašanja, najmanj tam, kjer se cestna železnica in avtobus vzporedno razvijata, če niso ta vozila v enih samih rokah. Tu mora priti do bojov, ki pa prometu in občinstvu le škodujejo. Mi v Zagrebu smo doživeli v tem oziru težke izkušnje, ker niso bile avtobusne proge organizirano zvezane s cestno železnico in namesto da bi se vse proge dopolnjevale, so si nagajale.

Zato bi bilo treba urediti promet v mestih tako, da se vsa prometna sredstva zvežejo in da se omogoči prestopanje z enega vozila na drugo za isto ceno in z isto vozovnico. Kamor ne more cestna železnica, tja pride avtobus, kamor pa seže cestna železnica, tam ni treba avtobusa. To lepo razmerje pa se da najlažje doseči, če so vsa vozila v enih rokah.

Za dobro organizacijo prometa pa je pač treba tudi mnogo kapitala, ki se ne more amortizirati v kratki dobi. Privatni kapital išče le čim večjo korist in dohodek; mestne občine pa zopet ne morejo dovoljevati, da »nekdo« izkorišča občinstvo samo za svoj žep. Če že mora »nekdo« pridobivati, naj bodo ta »nekdo« občine. V gotovih slučajih občina lahko tudi nekaj izgubi, kar zasebnik ne more, zlasti če občina zveže več interesov v celoto. Občina n. pr. lahko organizira jako dober avtobusni promet, ki pa nič ne nese ali izkazuje celo zgubo, če na drugi strani n. pr. cestna železnica nese toliko več. Zasebnik tega ne more storiti, ker raje organizira slab promet, samo da mu nese.

Glede avtobusnega prometa je treba omeniti še to, da so privatni podjetniki čisto odvisni od tveganj, ki jim dobavljajo take vozove, kakor jih tveka hoče, občine so pa tudi v tem oziru neodvisne.

V tem smislu bo delala dalje tudi »Zveza jugoslov. mest«.

Izvajanje g. Šarića so gotovo zelo zanimiva tudi za naše razmere in zato jih priobčujemo, ne da bi v vsaki točki z njim hoteli soglašati.

Svojevrsna slavnost na mariborski gimnaziji

Maribor, 13. junija 1930.

Humanistična gimnazija si pod vzornim vodstvom dr. Tomiška ne da vzeti prvenstva med mariborskimi srednjimi šolami. Nedavno je praznovala z zelo dobro uspešno akademijo stoletnico odhoda največjih svojih učencev, znanega poznejšega slavista svetovnega slovesa Fr. Miklošiča in ilirskega pesnika Stanka Vraza. Ogromna večina dijakov dokazuje s svojimi šolskimi in vzgojnimi uspehi ter s svojim navdušenjem za vsako vzvišeno idejo, da ne delajo sramote zavodu, kjer sta trgala pred sto leti svoje hlače Miklošič in Vraz. V sedanjih razmerah, ki stavi Slovencev prav posebne naloge, se dijaki zavedajo, kako potrebna je Jugoslovanom klasična naobrazba. Saj je zlasti srbska kultura ozko zvezana z grško-bizantsko. V naši dobi rekordov in hlastanja po trenutnih uspehih je pouk stare klasične grščine tisti obliži, ki varuje mladino te nevarne duševne bolezni in učni mladi inteligenčni naraščaj previdnega, vztrajnega in solidnega dela. Saj poučevanje grščine najbolj vzbuja videz, da to delo ne rodi nikakih uspehov. Gimnazijska mladina pa ve, da je študij klasičnih jezikov, zlasti grščine prava visoka šola logičnega mišljenja, najboljši uvod v temeljito poznavanje materinskega jezika in najboljša priprava za temeljit in uspešen študij modernih jezikov. — Zato so učenci 7. in 6b razreda z veseljem pozdravili misel tekmovalca v znanju grščine, ki jim jo je sprožil g. profesor Šedivý. Razen obveznega čtiva so se lotili tudi čitanja knjig in spisov, ki se na gimnaziji ne čitajo. Veliko zanimanje je vladalo za grški original sv. pisma novega zakona. V kratkem času so prešli preko meja stare grščine v srednje-vekovno bizantinsko grščino. Nekaj jih je celo čitalo zanimivo zelo obsežno Zgodovino grškega cesarja in zgodovinarja Kantakuzena iz 14. stoletja, ki obširno poroča tudi o srbskem carju Dušanu, o navadah in ceremonijah na njegovem dvoru in o razmerah v tedanji Srbiji. Vsi dijaki so se naučili razmeroma zelo težkega čitanja novogrščine, absolutirani šestostolec Muršak pa že precej dobro obvlada novogrški uradni in ljudski jezik. Za najboljšo uspehe v privatnem čitvu je razpisal profesor Šedivý posebne nagrade. V sedmem b razredu so jih dobili: Alojzij Žolnir 50 Din, Kramer in Musnik pa po 25 Din. V šestem b razredu, kjer je vladalo največje zanimanje in sta se udeležili tekme dve tretjini razreda, je bilo razdeljenih devet nagrad. Prvo v znesku 100 Din je dobil Davorin Petrovič, drugo po 50 Din so dobili Adolf Muršak, Franc Planinc, Anton Valenčič in Janko Weingerl, a tretjo nagrado v znesku po 25 Din Ignacij Brglez, Silvester Knaplež, Franc Kranjc in Josip Vošnjak. Razdeljevanju nagrad so prisostvovali ministrski odposlanec vsučiliški profesor Stojčević ter razrednika profesor Bračun in Kenda.

V vsaki slovenski hiši se naj čita „Jugoslovan!“

8

Grajanka Blaise je ljubila Evarista Gamelina. Zdel se jej je prekrasen s svojimi velikimi, ognjevitimi očmi, svojim lepim ovalnim obrazom, svojim bledim licem, svojimi obilnimi črnimi lasmi, ki so se na čelu delili ter mu padali valovito na rame, s svojim resnim zadržanjem, hladnim izrazom, strogo nepristopnostjo in odločno besedo, ki ni poznala laskanja. In ker ga je ljubila, mu je pripisovala umetniški zanos in genialnost, ki bo nekega dne zasijala v mojstrovinah ter proslavila njegovo ime in zavoljo tega ga je še bolj ljubila. Grajanka Blaise se ni navduševala za moško krepkost, njene navedenosti ni žalilo, da se moški udaja svojim strastem, svojemu okusu, svojim poželenjem; ljubila je Evarista, ki je bil vzdržan; ni ga pa ljubila zavoljo tega, ker je bil vzdržan; toda v tem je videla to dobro stran, da ji ni prihajalo na um ljubosumnje in sumničenje in da se ji ni bilo treba bati tekmovalk.

Vsekakor se ji je zdel v tem hipu nekoliko preveč obziren. Ako je Racineova Aricija, ki je ljubila Hipolita, občudovala nepristopno čednost mladega junaka, jo je občudovala v nadi, da si ga osvoji, in gotovo bi bila kmalu ječala zavoljo strogosti njegovih navedb, da

jih ni njej na ljubo ublažil. In čim je našla priliko, se mu je več nego napol objasnila, da ga prisili, da se tudi sam objasni. Po vzgledu te nežne Aricije se je tudi grajanka Blaise nagibala k mnenju, da je v ljubavnih stvarih naloga ženske, da stori prvi korak. »Prav tisti, ki najbolj ljubijo, tako si je pravila, so najbolj boječi; treba jim je pomoči in vzpodbude. Njihova preproščina je v ostalem tako velika, da ženska lahko napravi pol poti in še več, ne da bi to opazili, ako le prihrani njim videz smelega naskoka in slavo osvojitve.« Kar jo je pomirjevalo gledé izida te zadeve, je bila okolnost, da je vedela za gotovo (in o tej stvari ni bilo prav nikakega dvoma), da je Evarist, predno je Revolucija naredila iz njega junaka, ljubil zelo po človeško neko žensko, pohlevno stvarco, vratarico na akademiji.

Elodija, ki ni bila goska, je razlikovala več vrst ljubezni. Čuvstvo, ki ji ga je vzbujal Evarist, je bilo dovolj globoko, da je hotela zastaviti zanj svoje življenje. Pripravljena je bila drage volje, poročiti ga, toda pričakovala je, da njen oče ne odobri zveze svoje hčere edinke z zakotnim, siromašnim slikarjem. Gamelin ni imel ničesar; trgovec z bakrorezi je čepel na kupih denarja. »Amor slikar« mu je donasal mnogo, agio še več; tudi se je bil zvezal z nekim dobaviteljem, ki je dostavljal konjenici Republike butare lubja in moker oves. Skratka, sin nožarja iz ulice Svetega Dominika je bil neznatna oseba poleg založnika bakrorezov, znanega po vsej Evropi, ki je bil v sorodstvu z Blairoti, Basani, Didoti, moža, ki je občeval z obitelji grajana Saint-Pierrea in Florianca. Ne da bi bila morda smatrala kot poslušna hči privolitev svojega očeta za potrebno, tega

ne. Zgodaj obudoveli oče, pohlepnež in veseljak po svoji čudi, velik prijatelj ženskega spola, velik pretkanec v sklepanju kupčij, se ni nikdar bavil z njo, jo je pustil, da je rasla svobodno, brez sveta, brez prijateljstva, trudeč se ne morda, da bi jo nadzirali, ampak le, da ne bi vedel, kaj počenja njegova hči, na kateri je kot poznavalec cenil ognjeviti temperament in pripomočke zapeljivosti, ki so bili še vse drugače mogočni nego ljubek obraz. Preveč velikodušna, da bi se čuvala, preveč bistroumna, da bi se pogubila, modra v svojih brezumnih početjih, ni pri vsej slasti, ki jo je okušala v ljubezni, pozabljala na družabne prilike in ozire. Oče ji je bil neskončno hvaležen za to opreznost; in ker je imela po njem smisel za kupčijo in okus za podjetja, se ni vznemirjal radi skrivnostnih vzrokov, ki so odvrčali od mojitve tako za žentev godno doklê ter ga zadrževali doma, kjer je odtehtala oskrbnico in štiri komije. Z dvajsetimi leti se je zavedala, da je dovolj stara in izkušena, da si uredi svoje življenje sama, in ni čutila nikake potrebe, da bi vpraševala za svet ali upoštevala voljo še mladega, lahkoživega in razstresenega očeta. Da bi pa vzela Gamelina v zakon, za to bi bilo treba, da bi g. Blaise postavil tega siromašnega zeta na nekoliko trdnjše noge, da bi ga privezal na hišo, mu zagotovil delo, kakor ga je zagotavljal marsikateremu umetniku, skratka, da bi mu na tak ali tak način ustvaril kak vir dohodkov; prav to pa je smatrala za nemogoče, pri enem, da bi ponudil, pri drugem, da bi sprejel, tako malo simpatije je bilo med obema možakarjema.

„JUNAKO“

Jugoslovanski narodni komite za organizacijo dela

V nedeljo, dne 15. t. m. se je po vzoru drugih držav, posebno Amerike, osnoval v Zagrebu jugoslovanski narodni komite za organizacijo dela. Društvo Jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov v Beogradu se je že dalje časa ukvarjalo s tem načrtom, ki je potom zagrebske sekcije končno včeraj postal dovršeno dejstvo. »Junako« zasleduje predvsem smotre in cilje delitve dela. Osnovo tej racionalizaciji je postavil znani ameriški inženjerski Taylor. V resnici je Amerika na podlagi raziskovanj in ugotovitev Taylorja dosegla naravnost ogromne uspehe. Vsa velika industrija Amerike, ki s svojimi proizvodi preplavlja vsa svetovna tržišča, se ima zahvaliti svojemu ogromnemu razvoju temeljnemu načelom prvega inženjerskega delitve dela.

Delitve dela označujemo opredeljenje gospodarskih delavnosti splošnega gospodarjenja v večje število posameznih ločenih delavnosti, ki jih vršijo različne osebe. Naloga delitve dela je dvojna: prvič je treba eksperimentalno ugotoviti najboljši način izvršitve nekega dela, drugi pa je treba ta najdeni način vpeljati v prakso. Rešitev prve naloge je ugotovitev najboljšega načina izvršitve določenega dela, zato je potrebno v prvi vrsti razčlenjenje vseh dosedanjih delovnih procesov v elementarne delovne kretanje in ugotovitev delovnega časa, ki ga za izvršitev teh kretanj potrebujemo. Conrad govori pri tem o nekem stružnem delu, ki se razčleni v 73 delov, vsak tak del se posebej izmeri, koliko časa je bilo potrebno za izvršitev vsakega izmed 73 delov. Ta poskus je treba ponoviti med mnogimi delavci različnih kvalifikacij in pridnosti. Na ta način je mogoče elementarne delovne kretanje povsem objektivno ugotoviti, ker sestoji vsak kompliciran delovni proces iz takih in sličnih elementarnih kretanj.

Na podlagi sestevanja elementarnih delovnih časovnih enot je mogoče izračunati skupen delovni čas za vse delo. Na ta časovni študij se priključijo na študij delovnih kretanj. Delo dosedanjega delovnega procesa se morajo proučiti, če so v resnici najbolj ali če jih je treba nadomestiti z drugimi, ki zahtevajo manj sile in manj časa. Predvsem gre za tem, da se izločijo vse odvisne kretanje roke oziroma noge. Temu sledi raziskovanje o smotrenosti zunanjih delovnih pogojev, t. j. sposobnosti posameznega delavca, koristi okrepitve in odpočitka. S tem časovnim študijem in raziskovanjem kretanj se najde podlaga za oni delovni način, ki z najmanjšo uporabo sile in časa donaja največji uspeh. Ta način se potem upelje v prakso. V to svrhu se najprej za vsak predmet, ki se v obratu izdeluje izpolni delovni list, ki točno predpisuje način izdelave in določa za izgotovitev določen normalen čas, ki je bil, kakor zgoraj omenjeno, ugotovljen pri časovnem študiju. Predvsem je treba delavca upeljati v delo in tako temeljito izšolati, da mu nov način izdelave preide v kri in mozeg. Za to delo so predvideni posebni mojstri, slični kakor trenerji pri športu, ki nazorno vpeljujejo delavca v način dela. Kot posebni nadaljnji razvoj delitve dela je unešen takozvane tipiziranja. Pod to označbo imenujemo produkcijo gotovih predmetov, ki so med seboj popolnoma enaki, torej so tudi radi tega nadomestljivi, in sicer se vrši tak proizvodni proces v velikih količinah. Večkrat se ta produkcija ne vrši le po naročilih, pač pa tudi na zalogo. To je v poljedelstvu kakor tudi v industriji velike važnosti. V Ameriki n. pr. pridelujejo cele pokrajine povsem enako žito, ki se je pokazalo kot dobro. Tako imamo tamkaj tudi le pičlo število vrst sadja, zato pa ogromne količine povsem enake kakovosti. — Ravnotako ima Amerika le neznatno vrst živine. Pri nas pa seje vsak kmetovalec svoje posebno seme in vzgaja rastline po svoje, čisto drugače kakor njegov sosed. Ravnotako je naše sadje vsled različnih vrst za industrijske in tudi trgovske namene neprikladno, med tem, ko se v Ameriki vsled tipiziranja vnovčujejo ogromne množice pridelka, ki se razpošiljajo v tipiziranih oblikah v vse mogoče dežele. Naš trgovec s perutnino le s trudom nabere par 100 kokoši istega plemena, med tem ko v Belgiji in na Luksemburškem nabavi perutnino iste kakovosti, kolikor želi. Amerikanci in tudi Nemci fabricirajo stroje in strojne dele po strogo predpisanim standardiziranim modelom, tako da, če se kos zdrobi ali pokvari, se brzojavnim putem z označko številke že v najkrajšem času nadoknadi, med tem, ko je pri nas potrebno, da čakamo na nadomestni del mesece in mesece, včasih pa moramo celo stroj poslati v tovarno.

Praktično Taylorjev sistem stoji na sledečem: ugotovi se normalni delovni čas za izvršitev določenega dela in se to delo označi na listku kot smo preje omenili, ki ga prejme delavec in ki mora svoje delo tako urediti, da doseže kar najvišji zaslužek. Tu tvori podlago in izhodišče takozvani zaslužek od kosa. Pri izvedbi na listku določenega dela se plača primerno

visok zaslužek; pri prekoračenju delovnega časa v smislu listka pa se zaslužek primerno znižuje. Po istem ali sličnem principu se vrši delitev dela tudi po premijskem zaslužku, po angleškem Halsey sistemu, po ameriskem Rowan sistemu in po stopnjevalnem sistemu.

Na ta način se zmožnost izvršitve dela izvanredno poviša. Predvsem pa omogoča racionalizacija dela tudi spopolnitev načina zaslužka, ki zopet ugodno vpliva na zvišanje delovnega efekta.

Seveda prinaša uvedba racionalizacije obilo škodljivih posledic. Tako nastane že v gotovi dobi vsako nadaljno zvišanje delovnega efekta limitirano. Nadalje upliva racionalizacija na povsem enostranski razvoj telesa, ker se delavec stalno uporablja samo za izvrševanje gotovega posla. Tako delo je tudi skrajno duhamorno, ker ne dovoljuje nikakih sprememb, s tem se veselje do dela niža. Delavec, ki opravlja taka dela, je povsem enostransko vsposobljen, zato ima tudi v slučaju brezposelnosti manj vidikov za novo zaposlenje. Iz istih razlogov je tudi povsem odvisen od delodajalca. Končno pa racionalizacija nujno ustvarja proletarijat in z njim razredni boj.

V Evropi se je ta način produkcije uvedel šele v poznejši dobi, kjer dosega lepe uspehe na vspodbudo komitejev, ki so se ustanavljali v posameznih državah. Glavni namen sličnih komitejev obstoja v tem, da analitično proučuje in raziskuje organizacijo dela v vseh panogah ljudske delavnosti. Ta svoj namen dosega na način, kakor smo govorili zgoraj. Poleg tega prireja predavanja, sestanke in se pred vsem poslužuje časopisne propagande. Najsigurnejši propagator pa je nazorno prikazovanje uspeha v posameznih panogah.

Vse te naloge in nebroj drugih si bo moral osvojiti »Junako«. Posebno pa bo moral paziti na to, da racionalizacija ne bo ustvarjala nezadovoljnega proletarijata. Radi tega bi bilo želeli, da unese ta važna gospodarska institucija v svoj program vse ono, kar prinaša delodajalcu koristi, delojemalcu pa blagostanje.

V poročilih nedeljske ustanovitve se pogrešajo delegati raznih gospodarskih združenj, tako iz vrst strokovnjakov, kakor tudi teritorialni zastopniki posameznih banovin. Posebno naša Dravska banovina ni bila pri tem dovolj zastopana. Manjkalo je Udruženje inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana. Tudi Zveza industrijev v Ljubljani ni imela zastopstva. Upamo pa, da se vse to še nadomesti in bo ustanova z uspehom vršila svojo misijo.

Komiteju predseduje arh. G. Pilar, podpredsedniško mesto vodi ing. Jušič, tajniške posle pa opravlja ing. Domijanko.

Zborovanje deželne zveze obrtnih društev v Beogradu

15. t. m. se je v veliki dvorani novega vseučilišča vršil IX. kongres deželne zveze obrtnih društev s sedežem v Beogradu. Kongresa se je udeležilo poleg velikega števila beograjskih obrtnikov tudi 50 delegatov iz drugih delov države ter dva odposlanca iz Bolgarske. Po otvoritvi kongresa so bile poslane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in ministru za trgovino in industrijo. Nato so pozdravili kongres gg. Rosenberg iz Zagreba, G. Rebek iz Ljubljane in Moreč iz Maribora ter bolgarski odposlanec. Predsednik kongresa G. Kosta Ginović se je zahvalil za pozdrave in prešel na dnevni red. G. Milan Stojanović, predsednik obrtne zbornice v Beogradu, je prečital svoje poročilo o novem obrtniškem zakonskem načrtu. G. Stojanović je v glavnem ostal pri zahtevah, ki so izražene v resoluciji sprejeti v Slav. Brodu 10. novembra l. j. G. Albert Firt, podpredsednik obrtne zbornice v Beogradu je poročal o strokovnem šolstvu v Jugoslaviji. Nato je govoril G. Ginović o značaju obrtniškega tiska in literature. S tem je kongres izžrpel svoj dopoldanski program. Popoldne je nastopilo več govornikov, o poročilu G. Stojanovića je govoril G. dr. Pretnar, svetnik trg. zbornice v Ljubljani, ki se je edini potoval za skupne zbornice. G. Stojanović mu je odgovoril ob pritrjevanju vseh navzočih, da so ločene zbornice mnogo boljše.

Izjave slovenskih zastopnikov obrtnišva

Na kongresu obrtnikov so se prijavili kot slovenski zastopniki gg. Josip Rebek, Filip Pristov, Ivan Simenc, Pavle Simenc, Oton Herzmansky in G. Bizovičar, za Maribor načelnik Fran Bureš in Anton Kreuzoren. Delegat je predstavil G. dr. Fran Pretnar, svetnik trgovske in obrtne zbornice. Danes popoldne je vaš dopisnik obiskal v hotelu »Petrograd« slovenske delegate ter dobil od dr. Pretnarja in G. Rebeka naslednje izjave:

Prišli smo na kongres kot gostje in pred vsem: radi tega, ker se je na njem razpravljalo o nadvse važnem vprašanju, o obrtniškem varovanju. Mi smo podali naše izjave glede tega zakona, posebno kar se tiče našega stališča napram sistemu zbornice. Naše stališče je bilo že obrazloženo na kongresu v Slav. Brodu in v Beogradu. Mi smatramo, da je načrt novega zakona dober, četudi so potrebne spremembe, ki se v sedanjem načrtu še lahko uvedejo. Kar se tiče sistema zbornic, pa smo odločno za skup-

ne zbornice ker one najbolj odgovarjajo našim skupnim gospodarskim interesom. Naglašati moramo, da se ni nikakor ne moremo strinjati z zahtevami organizacij iz nekaterih pokrajin naše države, ki so se izjavile proti načrtu zakona in ki zahtevajo posebno upravno zbornico s kompetenco upravnih oblasti.

Danes smo hoteli še enkrat obiskati g. ministra za trgovino in industrijo dr. Jurija Dementovića, da mu naše želje ponovno obrazložimo, g. ministra pa ni v Beogradu. Sprizgo tega smo se javili pri kabinetnem šefu njegovega ministristva, ter mu izročili naše želje v posebnem pismu. Razen tega smo obiskali pomočnika finančnega ministra g. Letico, kateremu smo izročili spomenico, ki se nanaša na zahtevo glede določitve eksistenčnega minimuma za obrtnike pri plačevanju in odmeri državnih davkov. Bili smo tudi pri vodstvu Obrtne banke, kjer smo intervenirali za čim prejšnjo ustanovitve združnice te banke v Ljubljani. Obljubljeni nam je, da se bodo naše zahteve pretresle na eni izmed prvih sej upravnega odbora Obrtne banke. Zahtevali smo tudi, da se znižajo obrestne mere kreditov, ki jih izdaja ta banka. Današnje visoke obrestni onemogočajo obrtnikom, da bi se posluževali kreditov, ki jih potrebujejo.

Gospodarske vesti

× Zborovanje »Društva rudarskih podjetnikov kraljevine Jugoslavije«. 15. t. m. se je vršilo enajsto letno zborovanje »Društva rudarskih podjetnikov kraljevine Jugoslavije«. Ko so bile odposlane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, načelniku vlade in ministru za šume in rudnike, je bilo prečitano letno poročilo upravnega odbora. V poročilu se povdarja da je bil lanskot leto v pogledu rudarske proizvodnje in aktivnosti rudarskih oblasti in društvenega dela dosežen rekord. V letu 1929 so iznašali dohodki 1.702.000.000 Din, t. j. za 300.000.000 Din več nego v letu 1928. Po prečitaniu poročila, ki je bilo soglasno sprejeto, je bil izvoljen naslednji upravni odbor: predsednik industrije Adolf Münch, člani pa Jurij Genčič, inž. Prime Arnold, dr. Ferdinand Gamberg, gg. Dragutin Sibinović, Rihard Skubeč, Vence Jakli, Lavošlav Zinger in Tomislav Vrbanič; člani nadzorstvenega sveta dr. Maksim Simirjevič, dr. Vinko Vrhinec in g. Tomislav Vrbanič. Pred zaključkom zborovanja je bila sprejeta resolucija, v kateri društvo rudarskih podjetnikov naproša kraljevsko vlado, da bi izdala zakon o zaščiti in pospeševanju domačega gospodarstva, da minister za šume in rudnike izvede akcijo za osnovevanje notne stanovske organizacije celokupnega rudarstva naše kraljevine; da se izvede razdržavljenje vseh državnih rudarskih podjetij in da se izvede elektrifikacija naše države, posebno s pomočjo in uporabljanjem domačega premoga, da se pri sklepanju trgovinskih in drugih pogodb posveča čim večja pažnja zaščiti domačega premoga, da se s posebnimi tarifnimi odredbami paralizira konkurenca nadjaškega premoga, i da se ukinejo carine ter omogoči svobodni uvoz za plinske generatorje, ki so pripravljeni za proizvajanje domačega goriva, ter da se znižajo carine in tako omogoči uvoz posebnih strojev in materiala, potrebnih za rudarstvo, da se izvede izenačenje delovnega časa v premogovnikih, tako kakor to zahtevajo podjetja v drugih evropskih državah.

× Naša produkcija bakra v nevarnosti. Več kakor 60% skupnega pridobivanja bakra v Jugoslaviji odpade na bakreni rudnik v Boru, ki je v letu 1929, kakor znano, zaključil z ogromnim dobičkom (49,6% čistega). Naša skupna produkcija surovega bakra je znašala v letu 1929 19.146 ton v vrednosti 449 milijonov dinarjev. Vsled ogromnih zalog bakra v Ameriki, kakor tudi vsled velikega odpusta delavstva v Manfred v Nemčiji, ki je glavni odjemalec našega bakra (9670 ton v letu 1929), obstoja velika nevarnost omejitve dela v vseh naših bakrenih rudnikih. Tako se bo število brezposelnih pri nas zopet zvišalo, saj je v teh rudnikih zaposlenih na tisoče rudarjev.

× Uvozniki španskih proizvodov. Španski konzulat v Splitu obvešča vse uvoznike španskih proizvodov, da se v ožidlet skorajšnje vpostave brzojavnih linij med našimi in španskimi lukami obračajo nanj v svrhu informacij, trgovskih običajev itd. Konzulat dostavlja interesentom brezplačno vsa polasnila točno in vestno. Istotako pozivlja konzulat izvoznike, ki nameravajo naše proizvode plasirati na španskih tržiščih da mu dopošljejo ponudbe in želje, kakor tudi vzorce produktov.

ravajo naše proizvode plasirati na španskih tržiščih da mu dopošljejo ponudbe in želje, kakor tudi vzorce produktov.

Borzna poročila

dne 17. junija 1930.
Devizna tržišča.

Ljubljana, 17. jun. Amsterdam 22-75, Berlin 13-485-13-515, Bruselj 7-8959, Budimpešta 9-8943, Curih 1094-40-1097-40, Dunaj 7-9931-7-9931, London 274-54-275-34, Newyork 56-385-56-585, Pariz 222-09, Praga 167-28-168-08, Trst 296-39.

Zagreb, 17. jun. Amsterdam 22-72-22-78, Dunaj 796-31-799-31, Berlin 13-4850-13-5150, Bruselj 789-59 bl., Budimpešta 987-50-990-50, Milan 295-343-297-343, London 274-54-275-34, Newyork kabel 56-3850-56-5850, Pariz 220-09 bl., Praga 167-28-168-08, Zürich 1094-40-1097-40.

Beograd, 17. jun. Berlin 13-485, Dunaj 796-31 do 799-31, Budimpešta 9-8793-9-9093, Bukarešta 33-95-33-45, Curih 1094-40-1097-40, London 275-34-274-54, Milan 295-39-297-19, Newyork 56-385-56-585, Pariz 221-09-223-09, Praga 167-28-168-08.

Dunaj, 17. jun. Berlin 169-03, Amsterdam 284-93, Kopenhagen 189-50, Stockholm 190-10, ewyork 707-80, London 84-4250, Pariz 27-81, Bruselj 98-80, Praga 21-0125, Beograd 12-5275, Beograd 12-5283, Budimpešta 123-90, Bukarešta 4-2112, Varšava 79-44, Sofija 5-1362, Milan 37-50, Curih 137-23.

Curih, 17. jun. Beograd 9-1275, Pariz 20-265, London 25-09, Newyork 516-50, Bruselj 72-025, Milan 27-05, Madrid 59-50, Amsterdam 207-00, Berlin 123-19, Dunaj 72-86, Sofija 3-74, Praga 15-31, Varšava 57-87, Budimpešta 90-30, Bukarešta 3-065.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 17. jun. Drž. papirji: 7% inv. pos. 87-375-87-625, voj. škoda ar. 432-433, vojna škoda kasa 431-50-433, junij 433 bl., julij 433 bl., avgust 432-75-433 (433-75), december 433-434, 4% agr. obv. 54-25-55, 7% Blerovo posojilo 85-375-85-50, 8% Bler. pos. 97-25, 7% pos. hip. 84-50-85. Bank e: Hrvatska 50 d., Prastedion 900-901, Udružena 106, Ljublj. kred. 122 d., Narodna banka 8260-8350, Industrije: Šećerana 355-370, Trboveljska 417-50-420, Slavonija 200-210, Vevče 120 d.

Beograd, 17. jun. 7% inv. pos. 90 (zaključek 50.000), 4% agr. 56, 7% drž. hip. 86-25-87, 7% Bler 86-50 (zaključek 47), Rdeči križ 54 (zaključek 64), Narodna banka 8370.

Dunaj, 17. jun. Bankverein 18-20, Dunav-Sava-Adria 12-50, Prioritete 92-81, Trbovlje 52-25.

Žitna tržišča.

Na ljubljanski borzi je tendenca še nadalje neizpremenjena, brez prometa.

Novi Sad, 17. jun. Vse neizpremenjeno. Slav. pšenica 76 kg 177½-180, Promet: Pšenica 21 vagonov, oves 3 vagona, koruza 18 vagonov, moka 4 vagona, otrobi 6 vagonov.

Sombor, 17. jun. Pšenica: Bačka, Tisa šlep prompt 205-210, bačka, železnica prompt 77 kg 202½-205, bačka, železnica prompt 78 kg 205 do 210, ban., slav. žel. prompt 175-180, ban., Dunav šlep prompt 197½-202½, ban., bega šlep prompt 195-203, ban., Bega kanal prompt 200-205, Oves: bački 125-130, srem., slav 130-135, Rž: bačka prompt 120-130, Vse ostalo v Somboru brez izpremembe. Promet: Skupno 66 vagonov, Tendence slaba.

Budimpešta, 17. jun. Promet miren. Pšenica: jun. 20-72-20-75 (20-80), jul. 19-38-19-70 (19-52-19-59), Rž: okt. 11-65-11-80 (11-75 do 11-76), Koruza: jul. 12-80-12-92 (12-88-12-90), avg. 13-24-13-30 (13-23-13-25).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence neizpremenjena. Ponudbe kakor tudi povpraševanja ne zaznamujejo večjih sprememb.

Živilska tržišča.

Dunaj, 17. jun. Svinjski trg. 10.156 mesnatih prašičev, 4898 špeharjev. Mesnati prašiči so notrali 160 - 235, špeharji pa od 140 - 185. Promet ohlapen. Lahki mesnati prašiči so bili za 10 - 15 grošev, težki za 15 do 20 grošev in prvovrstni za 20 grošev cenejši.

No. 1 224/30,

Prostovolina sodna dražba.

V soboto dne 21. junija t. l. ob 3. uri popoldne se bo vršila na licu mesta v Ljubljani, Streliška ulica št. 31, prostovoljna sodna dražba zemljišča pod vlož. štev. 134 kat. obč. Poljansko predmestje lastnega

g. Pust Francetu, posestniku in tesarskemu mojstru v Ljubljani.

Predmetno posestvo obstoja iz dveh stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij ter nekaj stavbišč. Posestvo se bo prodajalo v celoti ali po posameznih enotah. Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni podpisane notarja kot sodnega komisarja in pri lastniku.

Mate Hafner, notar
kot sodni komisar.

KARTOTEČNI
PRIBOR
KARTOTEČNE ISKOVINE
KARTOTEKA 707
LJUBLJANA SELENBURGOVA
KARTOTEČNO
IZNIGOVODSTVO

Suhe gobe
Kupuje
SEVER&KO
- Ljubljana -

Nasvete za
nove zgradbe,
načrte, proračune in
nadzorstva, izvršujejo
zmerni ceni gradbeni
in arhitektonični in-
ženerska pisarna:
Tehnični biro „Tehna“
Ljubljana, Mestni trg
št. 26/L

KAVA dnevno sveže prazena pri
B. MOTON, Vodnikov trg št. 5 Ljubljana

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave.

Štev. 1899.

1495

Razglas

Direkcija šum v Ljubljani razpisuje v verskozakladnih gozdih v področju šumske uprave na Boh. Bistrici ponovno prodajo lesa in drv na panju, in sicer okoli 2453 plm mehkega tehničnega lesa, okoli 75 prn mehkih in okoli 14.920 prn trdih drv.

Na predpisanem obrazcu spisane ponudbe opremljene s 100 Din kolkom in 10% vadijem naj se vložijo najkasneje do 4. julija 1930. do 10. ure dopoldne pri direkciji šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta številka 1.

Obrazci ponudb in vsa pojasnila se dobe pri direkciji šum v Ljubljani ali pa pri šumski upravi v Boh. Bistrici.

Direkcija šum v Ljubljani,
dne 12. junija 1930.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev.

Preds. 183/26/30—1.

1485 3—2

Razglas.

Deželno sodišče v Ljubljani daje na znanje, da se je našlo pri raznih obdobjih tuje blago, čigar lastniki niso znani.

Podrobni razglas je nabit na sodni deski deželnega sodišča v Ljubljani.

Upravičenci se pozivajo, da priglase priglase svoje lastninske pravice vsaj v enem letu od dne zadnjega razglašanja v »Službenem listu« pri podpisnem sodišču, ker bi se predmeti sicer prodali in izkupil izročilo državnih blagajni. Po tem roku bi morali morebitni upravičenci uveljaviti svoje pravice napram državnemu erarju potom tožbe.

Ljubljana, dne 11. maja 1930.

Predsedništvo deželnega sodišča
v Ljubljani.

C I 603/30—4.

1482

Oklic.

Tožeča stranka Mestna hranilnica v Mariboru je vložila proti toženi stranki: 1. Dehner Josipini, pos. v Varaždinu in 2. Barmettlerju Arnoldu, pos. v Varaždinu, sedaj neznanega bivališča, k opr. številka C I 603/30—1 tožbo radi Din 139.540— s prip.

Narok za ustno razpravo se je določil na 27. avgusta 1930. ob devetih pred tem sodiščem v sobi št. 14, razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke Barmettlerja Arnolda neznan, se postavlja drugotožencu Barmettlerju Arnoldu gosp. dr. Ravnik Rudolf, odvetnik v Mariboru, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. I.,
dne 11. junija 1930.

E 36/24—37.

1503

Dražbeni oklic.

Dne 16. julija 1930., ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin in sicer polovica zemljišča, zemljiška knjiga Briga, vl. št. 10.

Cenilna vrednost: 19.498 Din 75 par; vrednost pritikline: 50 Din; najmanjši ponudek: 13.000 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kočevju,
dne 11. junija 1930.

E IX 1102/30—1.

1492

Dražbeni oklic.

Dne 28. julija 1930. ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Spodnje Hlapje, vl. št. 1, in k. o. Počenič, vl. št. 21.

Cenilna vrednost: 267.070-50 Din; vrednost pritikline: 36.080— Din; najmanjši ponudek: 178.047— Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 5. junija 1930.

E 164/30—4.

1500

Dražbeni oklic.

Dne 29. avgusta 1930., ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Podvrh, vl. št. 135.

Cenilna vrednost: 8735 Din; najmanjši ponudek: 5824 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Sevnici,
dne 10. junija 1930.

Konkurzni razglasi.

Popravek.

V konkurznih razglasih, objavljenih v Službenih objavah dnevnika »Jugoslovan« z dne 15. t. m., št. 12., se mora naslov pri zap. številka 229. (S 6/30—3) pravilno glasiti: »Razglasitev konkurza«.

S 11/30—2.

1493

231. Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Traun Pavle, trgovke v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 19.

Konkurzni sodnik dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Upravnik mase dr. Klemenčič Alojzij, advokat v Mariboru.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 24. junija 1930. ob devetih.

Oglasitveni rok do 26. julija 1930.

Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 4. avgusta 1930. ob devetih v sobi št. 84.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 11. junija 1930.

S 4/30—61.

1473

Oklic.

V konkurzu Bulc Antona, posestnika in mesarja ter gostilničarja v Mokronogu, se določa narok za sklepanje o predlogu na prisilno poravnavo, stavljenem po prezadolžencu, na

27. junija 1930. ob pol enajstih pri okrajnem sodišču v Mokronogu v sobi številka 1.

Okrajno sodišče v Mokronogu, odd. I.
dne 11. junija 1930.

Sa 5/30—2.

1434

233. Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Dobnika Ivana, trgovca in posestnika v Bistrici pri Rušah.

Poravnalni sodnik dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Poravnalni upravnik dr. Kumbatović Filip, odvetnik v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84, dne 26. julija 1930. ob devetih.

Rok za oglasitev do 21. julija 1930. pri tem sodišču.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 5. junija 1930.

S 11/27—17.

234. Odprava konkurza.

Prezadolženec Blass Julij, trgovec v Celovcu (Klagenfurt).

Konkurz, ki je bil razglašen o imovini prezadolženca s sklepom opravilna številka S 11/27—2 se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa po § 139 k. r.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 15. maja 1930.

S 21/25—112.

1505

235. Odprava konkurza.

Prezadolženka Josipina Klemenčič na Rečici.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opravilna številka S 21/25—1 o imovini prezadolženke, se odpravi, ker ni kritja za stroške postopanja po § 166 odst. 2 k. r.

Deželno kot prizivno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. junija 1930.

S 9/30—15.

1464

236. Odprava konkurza.

Prezadolženec Trtnik Franc, trgovec v Gozdu pri Kranjski gori.

Konkurz, ki je bil razglašen o imovini prezadolženca s sklepno por. številka S 9/30, se odpravi, ker ni kritja za stroške postopanja, po § 166, odst. 2, k. r.

Deželno sodišče v Ljubljani odd. III.,
dne 27. maja 1930.

S 4/30—52.

1479

237. Sklep.

Določitev naknadnega ugotovitvenega naroka.

Stečajna zadeva: Zapuščina Martinovič Milana iz Rog. Slatine.

Za ugotovitev naknadno prijavljenih terjatev se določa narok

na 7. julija 1930 ob desetih pri tem sodišču, soba številka 2.

Okrajno kot stečajno sodišče v Celju, odd. I., dne 4. junija 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev.

Št. 16.916

3—2 1474

Razpis služb.

Z odlokom g. bana Vrbaske banovine z dne 19. maja 1930., št. 16.916, se razpisuje 18 mest sreskih kmetijskih referentov s fakultetno izobrazbo v smislu zakona o ureditvi ministrstva za poljedelstvo in 7 pomočnikov sreskih kmetijskih referentov s srednješolsko izobrazbo.

Ob nedostajanju prosilcev s fakultetno izobrazbo se morejo postaviti na njih mesta kot vršilci dolžnosti sreskih kmetijskih referentov tudi osebe s srednješolsko izobrazbo.

Prošnje za postavitve je treba vložiti do 1. avgusta 1930.

Kraljevska banska uprava Vrbaske banovine.

V Banja Luki, dne 30. maja 1930.

Št. 6611.

1506

Razglas

o licitaciji vodovodne in toplovodne instalacije v porodišnici pri javni bolnici v Celju.

Po nalogu kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani V. No. 2034-46 z dne 30. maja 1930. razpisuje sresko načelstvo v Celju na podstavi čl. 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih izprememb, ozi-

roma dopolnitev za prevzem vodovodne in toplovodne instalacije pri gradnji porodišnice v Celju

I. javno pismono ofertno licitacijo s skrajšanim rokom na dan 7. julija 1930. ob enajstih

pri sreskem načelstvu v Celju. Vse potrebne podatke in pojasnila, kakor tudi ofertne pripomočke dobe zainteresirani proti plačilu napravni stroškov pri tehničnem razdelku navedenega sreskega načelstva.

Ponudbe se morajo glasiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene odobrenega proračuna, ki znaša Din 461.594-40. Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglašene o licitaciji s »Službenih Novin« in na razglasni deski tehničnega oddelka kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani ter na razglasnih deskah sreskih načelstev v Celju, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Varaždinu, Zagrebu in Karlovcu.

Sresko načelstvo v Celju,
dne 14. junija 1930.

Štev. 5095/II.

2—2 1462

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje za na dan 30. junija 1930 ob enajstih nabavo: ventilov in armatur.

Pogoji se dobe pri podpisani.

V Velenju, dne 10. junija 1930.

Direkcija drž. rudnika Velenje.

Štev. 5098/II.

3—2 1470

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 21. julija 1930 ob enajstih nabavo:

1000 m armiranega svičenega kabla 3 × 25 qmm Cu.

Pogoji se dobe pri podpisani.

V Velenju, dne 11. junija 1930.

Direkcija drž. rudnika Velenje.

Štev. 5203/II.

1499 3—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika v Velenju razpisuje za na dan 28. julija 1930. ob enajstih nabavo:

6 komadov odkopnih razdelilnih baterij, 2 komada etažnih razdelilnih baterij, 1 komad glavne razdelilne baterije in 1000 m kabla v gum. cevi 3 × 10 mm⁴ Cu.

Pogoji se dobe pri podpisani.

V Velenju, dne 16. junija 1930.

Direkcija državnega rudnika Velenje.

Razne objave.

1475

3—2

Poziv upnikom.

Konjerejska zadruga za okraj Sv. Lenart v Slov. Gor. r. z. z o. z. se je razdružila in prešla v likvidacijo.

Upnike pozivljiva, naj prijavijo terjatve v zakonitem roku.

Sv. Lenart v Slov. gor., dne 11. junija 1930.

Likvidatorja: Franc Kramberger s. r.
Alojzij Lorber s. r.

Objava.

Napredno prosvetno društvo »Triglav« v Bervkah se je dne 4. aprila 1930. prostovoljno razšlo.

Bervke, dne 4. aprila 1930.

Predsednik: Trček Anton s. r.

Objava.

Izgubil sem zrelostno izpričevalo in izpričevalo IV. letnika (drugo polletje) tehnične srednje šole v Ljubljani, kateri proglašam za neveljavni.

Šibenik, 12. junija 1930.

Lesjak Anton, tehn. činovnik,
sedaj Šibenik (Dalm.)